

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knafljeva ulica 5
Uredništvo „Domovine“, Knafljeva ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din, Amerika letno 1 dolar. — Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.718.

K vprašanju kmečke razdolžitve

K temu vprašanju, o katerem smo že objavili več razprav, prinašamo še naslednje. Prvi dopis nam je poslal neki posestnik iz okolice Bizeljskega:

Ko čitam v novinah in poslušam drugje včasih res prav nesmiselne predloge o reševanju prezadolženih kmetov, čutim potrebo, da izpregovorim kot razmere poznavajoč in jasno misleč kmet o zadevi v imenu onih malih in velikih kmečkih posestnikov, v imenu onih obrtnikov, raznih nastavljenecv in, če grem še dalje, onih slug in služkinj, ki so se držali vedno načela: «Uzdaj se use i u svoje kljuse» in ne troši več, kakor več, da imaš dohodkov!

Po mnenju pisca g. J. L. v eni zadnjih števil «Domovine» in tudi raznih prezadolženih mož, ki nastopajo v javnosti, naj bi se onim, ki so vedno redno izpolnjevali državljske dolžnosti z rednim plačevanjem davkov in ki so si z varčnostjo in z mnogoletnim pritriganjem od ust prihranili večje ali manjše vsote za čas bolezn ali onemoglosti ali za doto svojih otrok, kratkoma do neke meje črtali njih prihranki, onim pa, ki so v največ primerih prezadolženi po lastni krivdi, ker se niso odrekli nobeni nasladi, pa naj bi se seveda na stroške varčnih zmanjšali njih dolgovi.

To bi bilo res po vzorcu komunistov, proti katerim se bori ves razsodni svet. Gori navedeni pisec g. J. L. in neki drugi v javnosti nastopajoči možje, med njimi celo posamezni poslanci, utemeljujejo svoje predloge tako, da so vlagatelji «brez truda in ne da bi k temu kaj pripomogli, s porastom dinarja pridobili, med tem ko je cena raznim kmetijskim pridelkom in posestvom padla». To bi pa bila samo ena plat zvona!

Tega pa ne omeni nihče, da so baš oni pridni med najpridnejšimi, ki se lahko s ponosom imenujejo stebri države, imeli ogromne izgube v prvih povojnih letih v času inflacije, ko je vrednost denarja močno padla in so prav ti pridni izgubili na en mah z varčnostjo in pritriganjem od ust priborjene predvojne prihranke. Nasprotno pa so se oni, ki so bili dolžni, nekateri celo bajne vsote, skoro trenutno otresli vseh dolgov.

Naj navedem primer iz naše občine: Neki kmet je kupil leta 1913. krasno posestvo za 9000 predvojnih kron od neke banke za parcelacijo (kar bi znašalo v današnji valuti okroglo 100.000 Din). To vsoto v znesku 9000 kron je plačal banki leta 1920. Za poravnava tega dolga je prodal — reci in piši — eno samo kravo. Tako so se skoro vsi, ki so bili dolžni in so imeli kolikor toliko smisla za gospodarstvo, z lahkoto otresli vseh dolgov.

Od leta 1920. do leta 1927. je pa bila za vse kmetijske pridelke izredno ugodna kupčijska doba. Vse, od živine do vina, se je dalo ugodno vnovčiti. Tudi medze raznih nastavljenecv so bile ugodne. Tako so se spravili oni, ki so bili zaradi inflacije v povojnih letih bridko tepeni, zopet na noge; začeli so zbirati kakor čebelice, da nadomestijo prejšnje izgube. Oni pa, ki so se razdolžili brez lastne zasluge in ne da bi k temu kaj sami pripomogli, so začeli zopet svoje staro lahkomišno življenje, zdaj pričakujejo inflacijo! Da

so vložbe denarja v poslopja in kmetijske naprave, kakor utemeljujejo nekateri svoje predloge, vse požrle, pretežno ne drži! To je prazno besedovanje.

Da so pri tem tudi izjeme, priznam. Pogrešeno pa bi gotovo bilo, če se na kak način ne pomaga iz zagate onim, ki so po nesreči prišli v dolgove ali so predrago prevzeli posestva. Ti so na vsak način potrebni olajšav, vendar pa bi se v takih primerih moralo postopati strogo, da ne bi bilo zlorab.

Mnogo je takih, ki tožijo, da so dolžni, a so si zraven svojega že itak velikega posestva nagromadili še več zemlje. Taki dolžniki naj odstopijo za primerno ceno del zemlje onim, ki imajo kake prihranke in ne dovolj zemlje za prehrano svoje družine.

Tako nekako bi se dalo izravnati. Kjer pa je že od rojstva kaj trhlega in gnilega, tam je vsaka pomoč zaman!

* * *

G. Janez Batič iz Poljan nad Škofjo Loko nam piše:

Naši izseljenci v tujini, posebno v Ameriki, ne pojejo posebne slave tistim, ki hočejo z razvrednotenjem denarja kriti kmečke dolgove, pri čemer bi samoumevno prišli v poštev njihovi žulji. Leta in leta so se mučili in prenašali nevarnost v jamah in tovarnah in si odtrgovali od ust, da so mogli pošiljati in nositi denar v domovino. Bili so že ob prevratu udarjeni zaradi razvrednotenja krone in še pogosto pozneje. Na tisoče in tisoče žuljev v dolarjih je šlo v nič. In še sedaj pošiljajo, da rešijo prihranke, iz ameriških bank, ki druga za drugo propadajo. Mestna hranilnica ljubljanska in Poštna hranilnica sta imeli še nedavno oglase v ameriških listih, ki gotovo niso ostali brez uspeha.

Za razdolženje kmeta naj se poiščejo druga pota in sredstva, ne pa ta, ki jih posamezniki predlagajo. Tisočem in tisočem marljivih in varčnih ljudi se ne sme delati krivica.

* * *

G. Peter Fideršek iz Poljčan je glede vprašanja razdolžitve kmetov napisal v razmišljanje naslednje:

V odgovor na dosedanje obravnave o vprašanju kmečkih dolgov v «Domovini» nekaj pripomb:

Najprej hočem navesti nekaj primerov kmečke zadolžitve. Poznam kmeta v Žetalah, kateremu je predlanskim poginil vol v takratni vrednosti 5000 Din. Ko je v jeseni potreboval živino za oranje, je kupil par volov za 10.000 Din. Denar za nakup si je izposodil v dobri veri, da bo vola izpital in da bo potem dobil zanju toliko, da bo vrnil denar in še imel nekaj dobička. Letos je dobil za tista vola komaj 3000 Din. Kako naj zdaj vrne denar?

Na prav tak primer sem naletel te dni v Poljčanah. Neki drugi posestnik pa je pred leti dokupil nekaj posestva. Denar je dobil iz hranilnice. Če bi bile ostale takratne razmere, bi bil on pro-

dal dva para volov, nekaj hektolitrov vina in nekaj plohov in bila bi hranilnica krita. Dasi je četrtno dolga že izplačal, mu vendar v današnjih razmerah lahko hranilnica zarubi vse njegovo imetje za kritje preostalega dolga. Kot potnik, ki poznam skoro vso Slovenijo, bi še lahko naštel sto in sto takšnih in slličnih primerov.

Dovolite samo, da dostavim tudi jaz svoje mišljenje k navedenim člankom. Predvsem opazujem v tem oziru dve skupini. Ena si na vso moč prizadeva, da se svojih dolgov čimprej iznebi. Druga pa bi rada od svojih dolžnikov takoj vse izterjala. Nekateri teh bi se tako polastili zadolženčevega imetja za nekaj tisoč dinarjev. Obe te skupini pritiskata na tretjo, na narodno skupščino, ki naj bi posredovala med obema tako, da bi bil volk sit in koza cela. Jasno je, da narodna skupščina ne najde lahko izhoda iz zagate, da ne bo krivice na nobeni strani. Nekateri kmetje bi se še morda zedinili v tem, da bi se dolgov vračali v razmerju z današnjimi cenami, toda tu sta vmes trgovina in industrija. Vsak kmet upnik bi rekel: «Zakaj bi moral biti prav jaz oškodovan, kajti če grem v trgovino, smo še vedno pri starih cenah in nekatere reči so se celo podražile.» Iz tega načrta, ki so ga nekateri razvijali, seveda ne bo nič.

Pristojni činitelji naj bi posredovali izenačenje cen, bodisi da se dvignejo cene kmetijskim pridelkom (pa ne samo v trgovini) ali da padejo cene industrijskim proizvodom. Tudi monopol bi se moral nekoliko skrčiti. Če se posreči v tem oziru najti srednjo pot, potem nista potrebna posebna zaščita kmetov kakor tudi ne moratorij. Če bi sedanje razmere ostale, ne obvarujeta kmeta propasti niti sedanji moratorij in tudi ne zmanjšanje dolgov, kajti kmet bi bil prisiljen, nadalje se zadolževati. Tudi ni ta moratorij popoln v tem oziru, ker zabranjuje izterjavanje samo kmetu upniku, medtem ko bodo razni denarni zavodi kmalu v svoj koš pobašali četrtno kmečkih posestev.

Tako sem na kratko na eno plat obrazložil svoje mnenje. Če ni baš popolno, prosim čitatelje, da mi oprostijo in da nam še drugi obrazložijo svoje mnenje o tem vprašanju.

ODOL učinkuje
antiseptično,
osvežuje usta in
ohrani zobe čiste,
lepe in zdrave.

Ne prezrite, da vas ne prezre sreča!

Da omogočimo nabavo srečk vsem onim, ki nameravajo igrati v novem kolu državne razredne loterije in nimajo prilike, da bi kupili srečke v naših prodajnih uradih, smo natisnili spodaj naročilnico, ki jo naj vsakdo točno izpolni in takoj odpošlje v zavrtku na naš naslov. Naročene srečke bomo vsakomur pravočasno poslali. Žrebanje I. razreda bo že dne 11. in 12. oktobra. — 64 milijonov dinarjev bo razdeljenih med igralce. Kdor si ne kupi srečke, seveda ne bo mogel biti deležen velikih dobitkov.

Zadružna hranilnica, r. z. z o. z. v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 19.

Odstriži!

Odstriži!

Naročilnica.

Zadružna hranilnica, r. z. z o. z. v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 19.

Pošljite mi . . . . . četrtinske srečke državne razredne loterije, po Din 50.—
 . . . . . polovične srečke državne razredne loterije po Din 100.—
 . . . . . cele srečke državne razredne loterije po Din 200.—
 Pošljite mi položnico, da Vam iznos nakažem. — Iznos vam istočasno nakažem.
 Točno ime, priimek in ostali naslov: . . . . .
 . . . . .
 . . . . .

Trije uspeli zbori v šmarskem srezu

Šmarje pri Jelšah, septembra.

V nedeljo se je vršilo v treh središčih šmarskega sreza, v Šmarju, Rogaški Slatini in Kozjem, troje velikih zborovanj JRKD. Skupno se je shodov udeležilo okrog 4000 ljudi. Ogromna udeležba je pač najboljši dokaz, kako globoko se je z vztrajnim, dasi tihim delom zasidrala tudi v tem srezu misel nove državne politike složnega dela.

Ljudstvo je na vseh treh zborih iskreno pozdravljalo navzočne širitelje nove državne politike, ministra g. Ivana Pucelja, domačega narodnega poslanca g. Vekoslava Spindlerja in narodne poslance gg. Stanka Lončarja, Dragutina Perka, Milana Dobrovoljca, Jakoba Zemljiča in Antona Hajdinjaka. Z občudovanja vredno pozornostjo in globokim

razumevanjem težavnih gospodarskih vprašanj je ljudstvo povsod sledilo izvajanjem govornikov.

Prvo zborovanje se je vršilo

v Šmarju pri Jelšah

pred Habjanovo gostilno. Iz vseh oddaljenih krajev obširnega šmarskega sodnega okraja se je zbralo nad 1300 zborovalcev. Shod je otvoril domači poslanec g. Vekoslav Spindler, nato pa je prevzel predsedstvo predsednik sreske organizacije JRKD za šmarski srez g. Miha Skale.

O delu vlade in zakonskih predlogih, ki bodo v kratkem izročeni narodnemu predstavništvu, je poročal minister g. Ivan Pucelj. Poleg njega so poročali poslanci gg. Perko, Hajdinjak, Zemljič in domači poslanec Spindler. Vsem govornikom se je v lepih domačih besedah zahvalil v imenu občanov šmarskega sodnega

okraja sladkogorski župan g. Nunčič s prošnjo, naj še nadalje zastavljajo ves svoj trud v blagor tega, po gospodarskih težavah tako prizadetega okraja.

Po zborovanju je minister g. Pucelj sprejemal želje, prošnje in pritožbe na sreskem načelstvu, poslanec g. Spindler pa na vrtu pri Habjanu.

V Rogaški Slatini

je pričakovala goste nad 1200 glava množica pred hotelom «Pošta». Po pozdravu g. ministra in narodnih poslancev je odšla vsa množica v obširne prostore zdraviliškega kina ter jih napolnila do zadnjega kotička, tako da je ostalo še izven prostorov dosti zborovalcev. Zboru je predsedoval predsednik krajevne organizacije JRKD za Rogaško Slatino g. dr. Kolterer.

Poleg ministra g. Pucelja in narodnih poslancev, ki so govorili že v Šmarju, sta govorila še narodna poslancata g. Stanko Lončar in Milan Dobrovoljac. Po govoru ministra g. Pucelja, ki je zborovalce pozival na delo za povzdigo državne misli ter naglašal, da je prva dolžnost, braniti in ne podirati narodne in državne svobode, ni bilo odobranja ne konca ne kraja. Soglasno je bila sprejeta resolucija, ki sta jo v imenu okoliških občin predlagala gg. dr. Kolterer in Stefancioza glede pomoči po suši in toči hudo prizadetim krajem. Minister g. Pucelj je obljubil vsi možno pomoč.

Popoldne se je vršilo

zborovanje v Kozjem.

Množica nad 1300 ljudi je bila zbrana na trgu pred občinskim domom ter je burno pozdravila gg. ministra in narodne poslance. Zborovanje je otvoril kozjanski župan g. dr. Kloar, nato pa so poročali o delu vlade, narodnega predstavništva, o ukrepih za omiljenje splošne krize poleg ministr g. Pucelja tudi narodni poslanci gg. Stanko Lončar, Jakob Zemljič, Anton Hajdinjak in Vekoslav Spindler. Posebno je g. minister še opozoril ljudstvo, naj se ne dá begati po raznih odposlancih lastnikov veleposestev, ampak naj trdno zaupa vladi in njenim zastopnikom. Zemlja je bila in mora biti zopet last kmetov.

Župan g. dr. Kloar je naprosil še ministra in narodne poslance, naj zastavijo ves svoj vpliv in vse svoje moči, da dobi sodni okraj Kozje, ki je zaradi slabih zvez tako rékoč odtrgan od sveta, svojo davčno upravo, ki jo je imel do leta 1928, in izpostavo sreskega načelstva.

Gustav Strniša:

Greh in pokora

Preplašena se je stresla. Zbežala je od vode. Sprejel jo je gozd. Oddehnila se je.

Njeno živčevje je bilo že prenapeto. Ko je hitela skozi goščo, je v njej vse gomazelo.

Zasopla se je hotela nasloniti na drevo pred seboj. Sunkoma je odmaknila roko. Zatipala je hrapavo, mokro skorjo, kakor bi se bila dotaknila ogromnega, ogabnega plazilca.

Na mah so se sklenile nad njo veje. Visoki vrhovi so se spojili. Zavladal je mrak. Le v višini so se črtale nejasne sence. Zašklepetali so ji zobje.

«Da bi vsaj že dosegla polje!» si je želela. Ni se mogla premakniti. Zaklecale so ji noge. Padla je, zakrila obraz z rokama...

Ko ji je nekoliko odleglo, se je plazila dalje tiho, da bi ne zdramila tega pošastnega drevja.

Dospela je na polje in zavila na pot k cerkvi. Strah jo je minil. Globoko med žitom jo je obšla utrujenost.

«Samo malo se odpočijem. Potem pojdem k cerkvi. Sveta Boštjan in Šimen, varujta me!» je šepnila in se sesedla v travo.

Šele zdaj se je zavzela zanjo mati priroda. Objela jo je. Rotija je obsedela s sklonjeno glavo. V ušesih ji je mehko odmevalo ubrano šepetanje polja. Zakimala je. Ze je počivala na zemlji. Polglasno je zajecjala, zadihala globoko, enakomerno. Zaspala je.

Slikar.

Tedaj, ko so se krtinski kmetje zabavali na veselici, je sedel nekaj streljajev od cerkve slikar Primož Marn. Solnčno popoldne ga je zvalo med zelenje.

Mali mož se je zamislil. Sedeč na nizkem stolu je mrmraje polagal barve na paleto.

Mogočni snežniki so izžarevali iz daljave svoje blestenje.

Prišel je slikati. Med šelestom trave je začul veselično godbo. Zabrneli so mu na uho razposajeni glasovi.

Tudi drobni murni so vjeli poskočno melodijo. Zaszvirali so.

Pred slikarjem se je košatil star kozolec. Bil je prazen. V viharju je igrala nanj divja burja. Drveča mimo je proizvajala zategle zvoke.

Umetnik je zamaknjen dvignil roke. Hotel je objeti to veliko harpo. Ponosna, ožarjena je stala sredi polja. Solnce ji je pozlatilo dolge, debele strune.

Kupičili so se vtisi. V Marnovi notranjosti so se zgoščali v mehko ubranost.

Čopič je oživel. Brzel je po platnu in oddajal barve.

Slikarja se je lotila utrujenost. Legel je med žito, zaprl oči. Sprejemal je privid. Slikal je. Hotel je odložiti paleto. Iz valov žita se je tedaj izobličila prelestna vila. Komaj slišno je začepetala:

«Ne počivaj! Vztrajaj!»

Na drugi strani mu je prigovarjal pan:

Ne poslušaj! Čemu večni napor brez oddiha? To ni ona najvišja slast, o kateri sanjaš vse življenje!

Drhteč je dvignil glavo. Solnčni čopiči so zopet slikali.

Podoba je bila dovršena. Ozrl se je na platno, zastrel:

Iz slike so se prelivale boje v naravo. Njegove prvotne umetnine ni bilo nikjer. Razžarela se je v živo sliko poljane. Žito je valovalo. Murni so cvrčali. V meji je pel slavec. Oglasila se je daljna godba. Kvišku je hušknil škrganec, zažvrgolet. Zatrijančili so zvonovi vaške cerkve. Na kozolec je svirala vila velikanka. Vse je pelo, vse kipel v ognjeno zmes barv.

Vila se je nagnila nad njim:

«To je ono, za čemer hrepeniš!» To je umetnost. Ne boš je dosegel! Preveč hrepeniš po užitku!

Bolno je vzdihnil, odprl oči. Zarja je žarela za skalnatimi snežniki.

Tiščala ga je bolečina.

«Najvišje hočem doseči! Moram doživeti! Polnost hočem!»

Zavrtel se je okoli svoje osi, lovil paleto z rokama. Po licu mu je zdrknila solza:

«Zakaj sem tako nesrečen? Kje je vsa sila? Mar je res vse izgubljeno? Pokveka sem, grbec. Ljudje kupujejo moje slike, mene ne razumejo. Preklete ženske! Prekleta pijača! Preklete mesto! Zakaj se nisem pravočasno vrnil? Šibek sem bil, pohabljen! Gruda me je kljub vsemu ljubila!

Po zborovanju je domači poslanec g. Spindler sprejemal razne prošnje in pritožbe v občinski pisarni. Zupani kozjanskega okraja so mu predložili tudi obširno resolucijo glede pomoči po toči in suši hudo poškodovanim krajem s prošnjo, da izposluje na odločilnem mestu nujno in izdatno pomoč.

Z vseh treh zborovanj so bile odposlane vdanostne brzojavke Nj. Vel. kralju in pozdravne brzojavke ministrskemu predsedniku gospodu dr. Srškiću, ministru g. dr. Kramerju, ministru za trgovino in industrijo g. Mohoriću in ministru za kmetijstvo g. Demetroviću. Minister za telesno vzgojo g. dr. Dragan Kraljević in župnik g. Barle, ki sta bila tudi povabljeni na zborovanja, sta bila zadržana, pač pa sta poslala brzojavne pozdrave z obljubo, da prideta v najkrajšem času v šmarski okraj. Tako Šmarje kakor tudi Rogaška Slatina, Kozje in vasi, ležeče ob cestah, držičih do teh krajev, so bile v zastavah, vrli gasilci pa so sprejeli narodne zastopnike korporativno v krojih. Vsem udeležencem, domačinom in odličnim gostom, ostanejo lepa in izpodbudna zborovanja v najboljšem spominu. Navezala so nove vezi med prebivalstvom in poslanci in vsem dala izpodbudo za še vnetejše delo.

Vinski pridelek in cene

Nikogar ni med kmetovalci naše države sedanja huda gospodarska kriza tako udarila kakor vinogradnika. Če se že razni poljski pridelki ne dajo spraviti v denar, pa služijo vsaj doma pridelovalčevim družinam za prehrano. Tako so te družine obvarovane vsaj gladu. Strašna je slika onih vinogradniških družin, ki razen vinogradov nimajo druge zemlje in ki črpajo iz izkupička za vino kritje za vse življenjske potrebe. Vina pa že več let zaporedno niso mogle prodati ali so pa bile prisiljene, ga dati po ceni, ki ni krila niti polovice pridelovalnih stroškov! Pri vseh drugih kmetijskih panogah se more vsaj letno izpreminjati kultura. Če je enega pridelka letos preveč, se drugo leto ta pridelek omeji. Pri vinogradniku to ni mogoče. On je večer sušen zemlje, ki jo mora brez prestanka vedno enako obdelovati, pa če se nadeja kake koristi ali ne. Če mu toča pobije, mora še posebno skrbno, dostikrat po več let zastoj garati v vinogradu in trošiti galico in drugo, če hoče, da mu ves sad ne propade!

Kadar sem ležal med cvetjem s svojo grbo, mi je bilo lahko pri duši. Priroda je čutila z menoj, mi pomagala nositi breme. Ljubila me je. Zakaj sem zapustil kmete? Šel sem v mesto po modrost. Dobil sem jo! Dahnilo je vame, me zaznamovalo s strašnim pečatom razdejanja. Uničila me je bolna ženska. Vrnil sem se. Prepozno!

Stemnilo se je.

Na nebu se je začrtala rimska cesta.

«Taka bi bila morala biti moja pot! Po tej poti bi bil moral iti! Vedno višje! K popolnosti! Nihče bi ne opazil moje grbe.

Zdaj je pa tako daleč ta cesta! Sam tavam pod njo, pod visokim mostom, v blatu življenja. Vsakdo vidi mojo nesrečno grbo, se iz mene norčuje.»

Spomnil se je svojega dela, študij, lahkomiselnih tovarišev. Vzdrabili so v njem strast uživanja. Spoznal je divjo, nenasitno hotljivost. Dala mu je strašno bolezen. A koprnenje je ostalo. Boril se je s hotljivostjo, jo z muko premagoval, boječ se za svojo umetnost, kajti v duši je čutil, da ga zapuščata.

Naposled je švignilo vanj ko ostra strela. Prevzelo ga je nejasno zavzetje. Obslo ga je divje koprnenje za nepoznanim, popolnim.

Ko je želel novih motivov, ga je nepričakovano poškimala priroda sama:

Zagledal je pokrajino. Vzbudila je v njem umetniško občutje. Obstal je. Oko je izkušalo prodreti v potenosti. Ko se je utrudilo, je čakal, mislil. Narava je ustvarjala.

Zavedel se je. Pozno je bilo. Sličen mesečniku je z dvignjeno glavo odšel čez polje.

Sredi žita se je ustavil. Začul je mirno, globoko dihanje. Pogledal je okoli sebe.

V travi, nekaj korakov pred seboj, je videl spečo žensko. Bila je Rotija.

Zagledal se je v njeno krasoto. Kodri zlatih las so lepili belo čelo. Pristopil bi, jih pogladil. Bal se je, da se dekletke prebudi, prestraši. Mirno je obstal.

Dih noči ji je s sladkim pokojem olepšal lice. Spala je z glavo, stisnjeno k žitu.

Stresla se je.

Zar umetnikovega očesa je bil predrl v notranjost njene duše, prekinil sanje.

Izpregledala je in prestrašena skočila kvišku. Primož ji je prijazno govoril:

«Ne boj se me! Ničesar ti ne morem storiti, saj vidiš, da sem šibek grbec!»

«Prestrašila sem se. V snu se mi je prikazal poljski škrať. Sij njegovih oči je bil tako prodiren, da sem se stresla in prebudila.»

Spomnila se je svoje nesreče. Na lice ji je privrela solza.

«Zakaj jokaš, dekletke? Kaj se ti je pripetilo?»

Molčala je, dvignila glavo in začela leteti po poljski poti.

Dohitel jo je:

«Ti molčiš? Ne zaupaš mi?»

Premerila ga je z očmi. Njegov glas je bil mil. Globoke oči so jo gledale odkrito, prijazno. Obraz je imel bleđ, prikupljiv.

"Lux je bil vedno boljši!"

A zdaj je še cenejši

Velik zavitek . . . zdaj Dinar 4.50

Mali zavitek . . . zdaj Dinar 3.—

pri vedno enaki kakovosti!

LUX PERE VSE DA JE ZOPET KAKOR NOVO

To dejstvo z vsemi krutimi posledicami je vrglo vinogradnika v popoln gospodarski propad, v neizbežno prezadolženost, kateri niso kriva nemarnost in svilene nogavice, kar zadnje čase nekateri trdijo. Tako je vinogradnik danes izločen iz vrst onih, ki plačujejo davke. Tudi ne more vinogradnik vzdrževati okrog sebe vseh onih slojev, ki so tesno vezani na njegovo usodo!

Vprašanje ozdravitve teh žalostnih razmer ni samo vprašanje vinogradnika, temveč vprašanje velikega dela našega naroda. Zato je neizogibno potrebno, da pomagajo k ozdravitvi vinogradnika vsi, zlasti tudi oni, ki iz glavnega vzroka vinogradnikove bede, to je prenizkih cen, delajo dobičke.

Kolikor se dá presoditi po poročilih iz naše

Njen pogled je zadel njegovo grbo. Zaslutila je tajno bol te lepe glave, počivajoče na skaženem trupu. Ni vedela, da je odgovorila:

«Mati me je zavrgla. Pahnila me je iz hiše.»

«Kako to? Ali imaš fanta?»

Kri ji je udarila v glavo. Zakrila si je obraz z rokama. Skozi prste je zrla tujca, ki jo je bil presenetil sredi noči. Njegove oči so jo mirno gledale.

«Da, imam ga! Premotil me je. Zemljaški je, jaz bajtarska. Razodela sem se materi. Zavrgla me je. Pa kaj vam to pripovedujem? Moj Bog! Še zdaj sem vsa iz sebe! Sicer bi bila molčala. Ne poznam vas.»

«Morda ti nisem tako tuj! V velemestu sem srečal človeka. Videl sem v njem svojega starega prijatelja in on v meni. Komaj sva se pa pozdravila, sva spoznala, da sva se oba motila. Še nikoli se nisva videla. Poslej sva se res sprijateljila. To je sorodnost duš, ki ne poteka iz krvne sorodnosti. Svoje korenine ima drugje, mnogo globlje!»

Trudno mu je prikimala.

Prigovarjal ji je:

«Vrni se k materi! Če te je enkrat zapodila, ji je desetkrat žal. Neizkušena si. Življenja ne poznaš. Jaz sem se mu moral kmalu privaditi. Pošteno me je preobložilo, da vedno mislim nanje. Samo nazaj k materi! Sprejela te bo! Njeno srečo že trepeče zate. Zapodila te je. Bila je pač razburjena!»

Počasi sta šla proti vasi.

banovine, bo letos vinskega pridelka manj kakor lani. Grozdje je v splošnem bolj zrelo kakor druga leta v tem času. Zaradi tega je upanje, če v zadnjem času ne pride še kaj izrednega, da bo letošnji pridelek po količini manjši, po kakovosti pa boljši od lanskega. Ako uvažujemo še dejstvo, da so se z uveljavljenjem novega trošarinskega zakona po veliki večini izpraznile vinogradniške kleti, ni razloga, da bi se cene novemu vinu ne popravile vsaj na oni višek, ki bi kril pridelovanje in dal nekaj malega za prehrano vinogradniških družin. Nepobitno dejstvo je, da stane pridelovalca samega en liter vina 4 Din, boljše, manj rodeče sorte pa zahtevajo tudi več stroškov. Ta cena naj bi bila torej najnižja, pod katero bi se vino ne smelo prodajati. Vinogradnik, ki prodaja vino pod lastno ceno, ubija samega sebe in svoje družine. Vsakdo, ki zlorablja bedni položaj vinogradnika s tem, da na vse mogoče načine pritiska na vinske cene in tako trga že dovolj gladni deci kruh iz ust, je sokriv te bede.

Dokler je vinogradnik še lahko pod ceno prodajal na račun svojega osnovnega imetka — svoje zemlje, ki jo je moral skrajno zadolžiti, še ni čutil v praksi vsega zla. Ali kakšne bodo posledice temu danes, ko je osnovni imetek izčrpan, a ves tak malenkostni izkupiček za vino ne zadostuje niti za večmesečno prehrano družine, kaj šele za obdelavo v prihodnjem letu, plačanje davka, obresti in drugo? Obupen čin vinogradnika, ki dá pridelek po vsaki ceni, da se reši pred bobnom in da kupi družini košček kruha, ki ga že mesece ni videla, bi še bil odpuštljiv, ali milost onih, ki to silno revščino zlorablajo za svoj dobiček, je neodpuštljiv!

Nujno svarim vsakega vinogradnika: Ne ponujaj in ne dajaj vina izpod pridelovalne cene, ker sicer ni rešitve ne za tebe ne za tvojo družino! Vsem razpečevalcem in odjemalcem vin pa naj velja: Zavedajte se, da je vaša življenjska usoda tesno zvezana z vinogradnikom. Če boste pomagali uničiti njega, boste s tem uničili tudi samega sebe!

Ivan Urek.

Politični pregled

V torek popoldne je

konferenca v Stresi končala svoje delo, in sicer je v obliki priporočil za bodočo gospodarsko konferenco sestavila razne predloge in nasvete, ki bi mogli omiliti gospodarske težave

kmetijskih držav v Srednji in Vzhodni Evropi. Med drugim se predlagajo sklenitve smiselnejših trgovinskih pogodb med temi državami, odstranitev ovir v deviznem prometu, potrebni ukrepi za izboljšanje žitnih cen, čimtesnejše sodelovanje med državami, ki se zanimajo za izboljšanje lesne in žitne trgovine, osnovanje Mednarodne hipotekarne banke in mednarodne kreditne ustanove za kmetijstvo, ki bi omogočala kratkoročna posojila.

Vprašanje razorožitve dela velike preglavice evropskim državam. Nemcev se že vse boji, pa jim pri razoroževanju ne priznavajo enakopravnosti. Nemčija je poslala na predsedništvo razorožitvene konference noto,

v kateri zahteva enakopravnost v oboroževanju,

in izjavlja, da se sicer ne bo udeleževala sej razorožitvene konference. Ker se nemškim zahtevam, v katerih je skrita nemška težnja, ni Nemčija zopet pretvori v vojaško državo, ni ugodilo, se je vršila

seja predsedništva razorožitvene konference v Ženevi v sredo brez Nemčije, dasi je sicer predsednik konference Henderson poiskoval doseči spravo. Henderson je v svojem odgovoru na nemško noto poudaril, da je neupravičena nemška bojazen, da konferenca ne bo vršila svojih nalog. Naloga nemške vlade bi bila, da s čim tesnejšim sodelovanjem podpre delo konference, ne pa, da ga ovira s tem, da se posvetovanjem odreka.

V Nemčiji se počasi pričinja volilna borba. V torek je bil uradno objavljen odlok,

da bodo volitve v nemški državni zbor novembra.

Med posameznimi strankami se že vrše pogajanja za skupen nastop. Vladni volilni proglas med drugim poziva stranke, naj vrše volilno borbo brez nasilja.

DOPISI

BRASLOVČE. (Smrt na kosa.) Te dni je po dolgem trpljenju preminila v Poljčah pri Braslovčah v 68. letu starosti posestnica ga. Neža Omladičeva, rojena Vedcnikova, žena vzornega gospodarja in naprednjaka g. Ivana Omladiča, bratranca braslovškega župana g. Josipa

Omladiča. Pogreb blage pokojnice, ki je dolgo, hudo bolezen z veliko vdanostjo prenašala, se je izvršil ob številni udeležbi občinstva. Naj bo pokojnici ohranjen blag spomin, žalujočim pa naše iskreno sožalje!

CELJE. (Smrt na kosa.) V torek 13. t. m. je umrl v deželni bolnici v Gradcu po daljšem trpljenju v starosti 45 let g. Fric Skoberne, hotelir in posestnik v Celju. Pokojnik je izhajal iz znane celjske rodbine ter je užival zaradi svojega blagega značaja in dobrosrčnosti splošno priljubljenost v Celju in daleč okrog po deželi. Pokojnika so prepeljali iz Gradca v Celje, kjer se je izvršil pogreb na mestno pokopališče ob številni udeležbi občinstva. Bodi mu ohranjen blag spomin!

MOTNIK. V nedeljo se je vršilo odlikovanje vrlega župana g. Novaka v Motniku, in sicer v osnovni šoli. Sreski načelnik g. Vovšek je v daljšem govoru očrtal odlikovančeve zasluge za trg Motnik in za državo ter nato g. Novaku izročil red jugoslovenske krone 5. vrste, s katerim ga je odlikoval Nj. Vel. kralj. Zatem sta odlikovancu čestitala s kratkima nagovoroma tudi senator g. dr. Rožič in poslanec g. Cerer. Odlikovanju so prisotstvovali možje in mladeniči, ki so se potem udeležili lepo uspelega shoda JRKD.

PRESKA-MEDVODE. V torek se je vršila v Preski superkolavdacija novega šolskega poslovanja, ki je potrdila sodbo kolavdacijske komisije pred letom dni, da je stavba vzorna. Po izvršenem ogledu je sreski načelnik g. Josip Znidarčič pred člani komisije v šolski zbornici orisal velike zasluge župana g. Josipa Šušteršiča za napredek občine Medvod in izročil g. županu red jugoslovenske krone, s katerim ga je odlikoval Nj. Vel. kralj. Odlikovanec, splošno znani in spoštovani mož, se je s toplimi besedami zahvalil za odlikovanje z zagotovilom, da bo tudi nadalje posvetil vse moči blaginji občine, banovine in naše lepe Jugoslavije. To je že drugo odlikovanje, ki ga je prejel naš zaslužni župan, ki je bil pred tem že odlikovan z redom sv. Save. Vsi občani mu k novemu odlikovanju najiskreneje čestitamo.

TRBOVLJE. Dne 16. t. m. je preteklo 35 let, odkar učitelj je pri nas g. Tone Kuhar, krepka grča, a po vsej dolini nazvan «stric Tone». Mlado in staro ga pozna in ga ima rado. Sovražnika menda nima nikakega. Ves čas svojega bivanja pri nas se je vneto zanimal za prosvetna in narodna društva ter še danes rad obleče sokolski

On je bil srečen. Našel je obraz za svoje «Razočaranje». Dotlej je zaman stikal za njim med ljudmi.

Podal ji je roko.

Čutil je, da struji iz njene zdrave desnice toplota, ki se preliva v njegove žile, kakor bi pritakala njegovi duševnosti moč za ustvarjanje tega mladega življenja.

Odšel je med njivami.

Rotija je prispela do cerkve.

Na nebu je zasijal prvi trak jasnega jutra. Razširil se je v rubinsko preprogo. Priplula je po nji nebeška kraljičina zora.

Že je svetli pas zamigljal nad poljem.

Rotija je pred cerkvijo obstala. Skozi okno je zagledala glavni oltar. Ozek sij je prodrl skozi nasprotno okno, obsvetil svetega Boštjana. Zapletel se je v žago svetega Šimna ob strani. Žaga je zasijala. Podaljšala se je skozi vso cerkev. Deklica je čutila, da sega do nje. Ognjeni zobje so se ji zarežali v srce. Zbolelo jo je.

«Odpustita sveta Boštjan in Šimen! Kesam se, kesam!» je molila in pokleknila v roso travo. Zaskelala jo je misel na mater. Vstala je in odhitela domov.

Jeranka je ležala, bedela. Mimo so polzele ure, počasni polži. Srdila se je na starega Zalarja, premišljala hčerino usodo.

Zaužita pijača se ji je kmalu razkadila.

Ženica je jela jasneje presojsati. Misli so se ji umirile.

Stresla se je:

«Zapodila sem jo. Mlada je, neizkušena! Še hujša nesreča se ji lahko pripeti, da obupa! Kaj naj storim?»

Pričela se je vznemirjati. Premetavala se je po postelji. Život jo je pekel. Nič več ni mogla strpeti. Vstala je.

Danilo se je.

Starka se je oblekla, se tiho kot tat splazila v hlev. Upala je, da dobi tam Rotijo. Ni je bilo. Še z večjo skrbjo se je vrnila.

Tedaj je nekdo potkal. Preplašena je hitela k vratom. «Kaj, če je kdo prišel najavit smrt njene edinke?» ji je presunilo možgane.

Težko se je obvladala, mirno je vprašala:

«Kdo je?»

«Mati, jaz, Rotija!»

Jeranki je zaigralo srce. Odprla je duri. Najrajši bi bila hčerko objela.

«Mati, odpustite! Ne zapustim vas. Še enkrat me zapodite, vrnila se bom!» je dehnilo iz dekleta.

Starka jo je pogledala. Njene koščene roke so se razklenile. Glasno je zaihtela:

«Moja nesrečna Rotija!»

Solzna je objela svojo ljubljeno.

Ženin.

Skalarjev Martin je bil rejnec Amerikanca. Suhlijat, srednjevelik fant, skoro plešast, še ni prekoračil treh križev. Njegovo koščeno, široko lice je bilo blede, oči okrogle, sijoče kakor motni

opali. Pogled mu je vedno begal okoli. Obrvi ni imel.

Martinov rednik je bil rudar v Ameriki. Ponesrečil se je v rovu. Žena je dobila znatno odškodnino. Kmalu je umrla. Sinu je zapustila precej dolarjev.

V njem je prevladal nemiren duh. Rad je postopal, delal malo. Smatral se je za preskrbljenega.

Vedno se je hihital, menda še v spanju. Vsa-kogar je pozdravil s cvilečim smehom. To hihitanje je bilo prislutno.

Mnogi so trdili, da nedostaja fantu kolesce v glavi. Drugi so se temu smejali. V sebi so bili prepričani, da je modrejši in pametnejši kakor vsak kmet.

Včasih se je oglasil pri Jeranovih. Oči je kar buljil v Rotijo. Vsiljeval se ni.

Njegovo obnašanje je mladenko dražilo. Če je sedel za njo, je nejasno čutila srepost njegovega gledanja. Zadrega ji je presunila telo. Okrenila se je. Kimal ji je, povešal trepalnice...

Vedel je, da je bil Štefan njen fant. Dolgo ga ni omenil, ni je opozoril, da se nezvestež ženi drugje. Samo, da se ji ni zameril.

Ko je zahajal kake tri mesece v hišo, je pravil neko jutro, da je ujel velikega lisjaka na železnega skopca. Ta lisjak je bil močno podoben Zalarjevemu, ki je vasa val v sosedni vasi.

(Dalje prihodnjič.)

kroj in poje pri pevskem društvu «Zvonu», katerega član je vseh 35 let. Za časa pokojne gospe Dimnikove je bil tajnik pri ženski Ciril-Metodovi podružnici. Za politiko se ni nikdar brigal, vendar je ostal vedno zvest narodnjak in naprednjak. Ob tej priliki želimo samo eno: Bog ohrani našega Toneta še mnogo let tako čilega in krepkega, kakor je zdaj, v ponos dvema rodovoma, ki ju je vzgojil, in naj dočaka še tretji rod. Nekdanji učenec.

SV. MARKO NIŽE LITUJA. V nedeljo 18. t. m. po rani maši je bil tukaj pred županovo hišo na prostem shod, ki je lepo uspel. Bilo je navzočih nad 300 mož. Shodu je predsedoval župan g. Vajda iz Stojncev. Poslanec g. Lovro Petrovar je v izčrpnih besedah opisal politični položaj, današnje hude gospodarske težave in delo narodnega predstavništva. Utemeljil je potrebo politične organizacije JRKD, ki naj obsega vso državo in ki je že povsod v najlepšem razmahu. Poročal je tudi g. Šolar, član banovinskega sveta. Po poročilih so se stavila razna vprašanja, ki jih je g. poslanec pojasnil. Zborovanje je izteklo v najlepšem soglasju. V najkrajšem času se bo ustanovila tu krajevna organizacija JRKD. Splošna sodba je bila, da takega shoda tukaj še nismo imeli. Marsikateri volilec obžaluje, da se ni udeležil lanskim volitev.

ŠT. JANŽ NA VINSKI GORI. V nedeljo 18. t. m. so se zbrali možje in fantje pred cerkvijo pri vaški lipi, kjer jim je šolski upravitelj obširno razložil pomen vsedrjavne stranke JRKD. Omenil je razmere, ki so bile pred 6. januarjem l. 1929., katerim je napravil konec naš modri vladar. Minili so žalostni časi strankarstva in danes se hočemo zediniti v veliki politični organizaciji JRKD, ki je velikega pomena zlasti za našega kmetovalca. Le s skupnostjo moremo premagati vse težave sedanjih dni. Nato je govornik prečital program in organizacijska pravila. Potem je šlo mnogo zavednih občanov v šolsko poslopje, kjer se je vršila ustanovitev krajevne organizacije JRKD. Izvoljen je bil naslednji odbor: predsednik Štefan Rebernik, podpredsednik Ivan Lesjak, tajnik šolski upravitelj Anton Bratkovič, blagajnik Franc Delakorda; odborniki: Mihael Košan, Jožef Drev, Marko Kroflič in Jakob Lešnik.

ŠT. VID-GROBELNO. (Smrtna kosa.) V torek 20. t. m. je zatisnil oči župnik g. Tone Penič. Bil je dobra in blaga duša, zaradi česar je bil splošno priljubljen. Bolehal je že nekaj let

Milka Adamičeva:

Zločinka

Tri dni se je upirala Lojza. Nazadnje je izpregovorila in s težkim zvokom, ki je ležal v njenem glasu, prerezala temo negotovosti, ležečo na dušah vseh, ki so trepetali za njeno besedo.

«Vzamem ga!»

Materi so od veselja zazarele oči in objela je hčer.

«Ne bo ti žal, Lojza, nikdar ne. Takega moza ne dobiš vsak dan, tako izobraženega in premožnega že kar ne.» Vzela je liter iz omare in stekla kot dekle v spodnji hram, da z žlahtno kapljico zalijejo in poživijo Lojzino odločitev.

«Ne bo ti žal, Lojza», se je rahlo oglasilo izza peči. Teta Polona, ki je luščila fižol, si je odvezala delovni predpasnik in se primaknila k mizi:

«Tudi jaz sem bila v mladih letih kaj izbirčna, nikoli mi ni bil nihče po volji, da bi ga vzela za moža. Tako, vidiš, sem ostala v bratovi hiši kot stara teta in hvala Bogu, da me še marate. Tega tebi ni treba. Ponudil se ti je mož, ki bi ga vsaka druga na tvojem mestu takoj zgrabila. Le kaj se ti je uprlo, ko si vendar že prvi dan dejala, da ti mladenič ugaja.»

«Saj ne pravim, da mi ni všeč, vendar se nekaj upira v menj... Kakor da se nečesa bojim, tako mi je,» se tiho dejala Lojza.

«To je strah vsakega dekleta, preden se odloči. Poznam to, moje krvi si, Lojzka, malo preveč ponosa je v tebi.»

SARGOV

Izmed 10 ljudi jih ima 7 zobni kamen

...dobi
ga pa lahko vsak!

Vsak izgubljen zob
vas naredi starejšega!

Le malokdo ve: dostikrat je zobni kamen vzrok, da se začno zobje majati in nazadnje izpadati! To nevarnost odvrnete s tem, da si zobe redno čistite s Sargovim Kalodontom. Pri nas je Sargov Kalodont edina zobna krema, ki ima v sebi sulforicinov oleat po Dru. Bräunlichu in to ga dela tako zelo učinkovitega: on odpravi polagoma zobni kamen in ohrani zobe močne in zdrave!

KALODONT

Proti zobnemu kamnu

ter bil v petek prepeljan v celjsko bolnišnico. Žal, mu niso mogli več pomagati. Kot vesel in prijeten družabnik je rad prisedel k prijateljem. Ohranimo ga v lepem spominu!

ZAGORJE. V četrtek se je vršila slavnostna seja občinskega odbora, ki so ji prisotstvovali sreski načelnik g. Podboj iz Litije in zastopniki tukajšnjih društev. V lepem nagovoru je sreski načelnik očrtal javno delovati je župana g. Grčarja, ki z največjo spretnostjo vodi težavne občinske zadeve, in mu izročil odlikovanje, red jugoslovenske krone 5. vrste. Župan g. Grčar se je

zahvalil za izkazano čast in prosil g. načelnika, naj sporoči zahvalo na najvišje mesto. V imenu občinskega odbora je čestital g. odlikovancu podžupan g. Bajcar. Nato so zastopniki društev in korporacij s primernimi nagovori čestitali gosposdu slavljenca, ki se je ginjen zahvalil vsem skupaj.

Ali si že obnovil članarino Vodnikove družbe?

Ko je stopila v pet in dvajseto leto, je vedela, da je čas, poiskati si moža. Mislila je na vrsto častilcev, krepkih kmečkih fantov, ki so se pulili za njeno naklonjenost. Bila je vsem enako naklonjena. Tudi na Renčevo ljubezen je mislila. Škoda, da je le hlapec. Naslajala se je za trenotek ob prividu, kako ji vzame kot ženo v svoje močne roke, kako ves drhti od sreče, začutila je za hip njegove vroče ustnice na svojih, toda že v naslednjem trenutku se je zopet iztreznila in z eno samo kretujo razpletla, kar ji je domišljija namotala pred oči. Jasno je hotela imeti svojo bodočnost kakor točno izračunano matematično nalogo. A prišlo je vendarle drugače.

Neke junijske nedelje po nauku je bilo, ko sta hodili mati Grofovka in teta Polona po obširnem dvorišču.

«Tale pohlevni svinjaki me že dolgo bodejo v oči. Prav nič ne pristojajo Grafovini», je omenila mati Grofovka, ko sta ustavili korak ob dolgi vrsti lesenih gajbic, kjer je krulilo lepo število ščetince.

«Saj tudi res ne!» je dodala teta Polona. «Že rajni je hotel napraviti nove, a ga je prehitro pograbilo. Gorjan ima že leto dni postavljen nov, zidan svinjak in svinje mu lepo uspevajo.»

«Če bi prodala nekaj hrastov iz gozda, bi se komaj poznalo, a denar bi bil tu.»

«Prodaj, seveda prodaj», je vneto svetovala Polona.

Mati je prispela z gnatjo in starino ter pričela točiti vino v kozarce. Med prisrčnim pogovorom so sklenile, da se takoj prični pripravljanje bale in da bodi poroka že jeseni.

Zavidanja vreden mir in sloga sta zavladata pri Grafovih, kakor se je reklo pri hiši. Videlo se je, če si stopil v to znažno in svetlo kmečko hišo, ko da diha vse neko umerjenost in tiho srečo. Še celo svetniki po stenah so imeli obraze tako polne svetniške milobe, da si mogel slutiti, da prebivajo pod to streho le dobri ljudje. Lojza, edini Grafov otrok, je rasla v tem krogu kakor bilka, ki ji ni nikoli manjkalo toplih žarkov ljubezni. Le ko je izgubila očeta, sta z materjo nekaj časa hudo žalovali. Lojzi je bilo takrat trinajst let, a ko je dorasla v dekle, so se zacelile rane in pri Grafovih ni bilo sence, ki bi kalila mirno življenje.

Hlapec Renc, ki ga je pokojni Graf privedel kot pastirčka k hiši, se je razvil v brkatega mladeniča, ki se ni ustrašil meriti svojih jeklenih mišic z najmočnejšim fantom v vasi. Lojzo je varoval z bratovskim čutom. Razvitala se je kot roža in smehljaje je opazovala Renca, kadar je z ljubosumnimi pogledi zasledoval njene častilce. Ugajal ji je, seveda le toliko, kolikor sme ugajati hlapec bogati mladenki, katere kruh uživa. Več ni razmišljevala o njem. Bila je izredno bistre in rzsodne narave. Posebnih zapletkov ni nikdar ljubila. S svojim odločnim, vendar ljubeznivim nastopom je osvajala vso okoljico.

Chlorodont ustna voda je močne koncentracije in divno osvežujočega okusa po melisi, steklenica 16 Din, kakor tudi slovita Chlorodont zobna pasta. Poskus Vas bo prepričal.

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

ZACETEK LETOŠNJE TRGATVE GROZDJA.

Banska uprava dravske banovine razglašala: Po točki 8. zakona o vinu in členu 26. pravilnika k temu zakonu je dovoljeno, da se sme grozdje za zobjanje trgati, kadar je taka sorta dozorela. Obča trgatev grozdja za pripravljane vina pa se ne sme izvršiti pred rokom, ki ga določijo za vsako občino občinska oblastva sporazumno s s eskim kmetijskim poročevalcem, ki o tem obvesti kletarskega nadzornika pri banski upravi. Občinske uprave lahko dovoljujejo trgatev zgodnjih sort tudi pred rokom za splošno trgatev, prav tako podbiranje bolnega grozdja poznih sort, in sicer sporazumno z vinogradniki, morajo pa o tem obvestiti po sreskem načelstvu kletarskega nadzornika pri banski upravi. Neupoštevanje določenih rokov, to je vsaka predčasna trgatev, se kaznuje po točki 30. zakona o vinu z zaporom od 1 do 14 dni ali v denarju od 25 do 1000 Din.

Izkušnje zadnjih let učijo, da se boljša vina od pozne trgateve še razmeroma lahko spravijo v denar, slabša vina od prezgodnje trgateve pa ne najdejo kupca tudi po nizkih cenah in tiščijo na ceno tudi dobrih vin. Sreska načelstva so prejela navodila, naj se letos strogo ravnajo po prednih določenih zakona o vinu s pravilnikom. Opozarjajo se tedaj vinogradniki, da se držijo gornjih določil vinskega zakona, ako se hočejo izogniti zlih posledic.

Tedenski tržni pregled

HMELJ. V Savinjski dolini so se gibale zadnje dni cene od 16 do 19 Din za kilogram. Najboljše blago je doseglo tudi 20 Din. Trgovina kakor tudi hmeljari pričakujejo skorajšnjega zopetnega oživiljenja trgovine in glede na ugoden položaj na inozemskih tržiščih tudi nadaljnje uvrstitve cen.

Ze naslednji teden je prišel k Grafovim mlad lesni trgovec. Ker ni plačeval prešlabo, so se domenili in odšli v gozd. In je začel izbirati drevesa in zaznamoval najlepša.

«Naj bo, no,» je dejala kakor sebi v opravičilo, da jo je slišal tudi trgovec, «če dobimo v hišo zeta, mora biti vse, kakor se spodobi. Rada bi vzela Lojzi že vnaprej marsikatero skrb z glave.»

«Zeta v hišo? Kdaj pa bo ženitovanje? Da me ne pozabite povabiti, mati Grafovka, se je pošalil trgovec.

«Ah, saj še ni nič domenjeno. Hudo je dobiti pravega za tako gospodarstvo, kakršno je naše.» S hriba mu je pokazala s prstom v dolino. Tam na vzhodu je ležal gozd kakor temno morje. «Tudi tisto je naše.»

«Krasno!» je mrmral trgovec Paduba.

Zvečer so posedli ob litru hruševca, ki ga Paduba ni ločil od vina. Prijetno se je počutil ob snažno pogrnjeni mizi, vse v sobi se je svečilo od čistoče. Lojza je prinesla na krožniku pogače, ki jo je sama spekla.

Paduba je pokusil. «Izvrstno! Takole se kar sanja. Imenitna kuharica ste, gospodična Lojza. Srečen tisti, ki mu boste pekli tako sladke pogače. Rad bi bil na njegovem mestu.»

Lojza je začudeno prestregla njegov prodirajoči pogled, trčila ob ponujeno kupico, izpila na dušek in odhitela v kuhinjo. Tam se je naslonila čez ognjišče in obšlo jo je nenadno, da bi zajokala, Zakaj? Samani vedela. Trgovec je na-

Sejmi

26. septembra: Bučka.

27. septembra: Trava, Krka-Podbukovje, Borovnica.

Pištanj.

28. septembra: Dclnja Lendava.

29. septembra: Vransko, Mengeš, Dernovo, Grosuplje, Verzej, Nova vas (Bloke), Rovte, Mirna peč, Marenberg, Dovje, Lesce, Šoštanj,

1. oktobra: Planina pri Brežicah, Krško, St. Ili pod Turjakom.

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi smo dobili v valutah:
1 ameriški dolar za okrog 56'80 Din;
v devizah:

100 nemških mark za 1366'25 do 1377'05 Din;

100 italijanskih lir za 294'46 do 296'86 Din;

1 ameriški dolar za 57'33 do 57'51 Din;

100 francoskih frankov za 225'15 do 226'27 Din;

100 češkoslovaških kron za 169'87 do 170'73 Din.

Vojna škoda se je trgovala po 190 do 193 Din, investicijsko posojilo pa po 48 Din.

Kratke vesti

— **Važna seja Vinarskega društva.** Vinarsko društvo je sklicalo sejo glavnega odbora, ki se je vršila 19. t. m. v Mariboru. Seji je predsedoval društveni predsednik, narodni poslanec g. Lovro Petovar. Na dnevnem redu so bila važna vprašanja, ki so se tikala pospeševanja vinogradništva v sedanjih hudih časih. Po poročilih društvenih odbornikov se je posebno razpravljalo o jesenskih prireditvah, ki jih pripravlja mesto Maribor za prve dni novembra. Sklenilo se je, ostalim prireditvam priključiti tudi vinsko pokušnjo, ki jo priredi društvo. Glavni odbor je nadalje sklenil ustanoviti poseben trsničarski odsek na čelu z g. Brumnom iz Ljutomera in Clotarjem Bouvierjem iz Gornje Radgone. Oba gospoda bosta kot društvena pooblaščenca še v teku jeseni sklicala zborovanje trsničarjev v Ptuj. Izrečena je bila zahvala banski upravi, ki je dala na razpolago imenik trsničarjev. Posebna točka dnevnega reda je bil tudi razgovor o viničarskem redu. Dotični sklep se sporoči oblastvom. Za tajnika in urednika društvenega glasila je bil ponovno izvoljen priznani in sploš-

pravil nanjo poseben vtisk. Ni mogla reči, da ji ne ugaja, vendar je bilo nekaj v njegovem predrznem pogledu, česar se je bala. Ne, njega bi ne mogla vzeti za moža, nikdar ne. Trgovec Paduba pa se je od tega dne večkrat oglašil pri Grafovih. Bilo je očitno, da hodi zaradi Lojze. Vtepel si je v glavo, da bi bila to zanj primerna partija. Tudi dekle se mu ni videlo napačno. Govoril je materi Grafovki o premoženju svojih sorodnikov, katerih dedič postane on, in metal besede o milijonih, kakor bi govoril o najnavadnejših številkah.

Teta Polona in Grafovka sta bili navdušeni zanj, le Lojza se je še upirala. Ko je slednjič naravnost povprašal za njeno roko, si je izgovorila tri dni premisleka. Ob koncu tretjega dne pa je izjavila materi: «Vzamem ga.»

V srcu sicer ni bila čisto prepričana, da je ravnala v svojo srečo, nekaj jo je navdajalo z bojznijo, ki jo je delala žalostno, in trpka grenkosta ji je zalivala srce.

Mati in teta Polona sta ob njeni odločitvi tako zažareli od veselja, da se ji je zazdelo, da je ravnala vendarle prav. Še istega večera si je izprosila hlapec Rene od nje besedo.

Prišla je na vrt, ko se je že temnilo in je kmaj razločila Renčevo orjaško postavo med debli sadnega drevja.

Rahle kaplje jesenskega dežja so šropotale po ovelim listju in njih šum se je kakor otožna pesem mešal v Renčevo bolečino. Naslonjen ob staro tepko je strmel pred sebo, klobuk pomak-

no spoštovani vinarski strokovnjak g. Z a b a v n i k, višji kletarski nadzornik v pokoju. Vprašanje izpremembe imena trsne vrste burgundca, ki jo zahtevajo oblastva, je bila odklonjena s pripombo, da nima ta sorta s francosko pokrajino Bourgound ničesar opraviti in da je to le ime trsne sorte, ki se ne more izpremeniti. Posebno živahno se je razpravljalo o vplivu novih trošarinskih predpisov na promet z vinom. Glavni odbor je ugotovil, da je ta zakon ugodno vplival na prodajo vina, kar ga je bilo odveč, pri pridelovalcih. Če se vrše nerednosti pri razprodaji, je smatrati to za stvar oblastev, ki ne upoštevajo predpisov zakona o obratih in zakona o živilih. Naposled so bili izvoljeni posebni poročevalci za posamezne vinske okoliše zaradi zbiranja podatkov o tržnih cenah pri prodajah letošnjega vinskega pridelka. Te cene bo Vinarsko društvo od časa do časa objavljalo.

DOMAČE NOVOSTI

Položnice, ki ste jih, dragi naročniki, s to in prejšnjo številko prejeli, Vas tiho opominjajo, da orate plačati še naročnino. Položnice so za nas precejšen izdatek, zlasti če jih moramo za ene in iste naročnike po večkrat na leto pošiljati, preden nam le-ti pošljejo denar, vendar se ne strašimo ne truda ne izdatkov, samo da naročnike opozarjamo, kadar jim naročnina poteče in se torej njim samim za to ni treba toliko brigati. Eno pa je in to moramo zahtevati, da smatra vsakdo, ki dobi položnico v listu, za svojo dolžnost, da poravna naročnino. Nastopa jesen, ko so glavna dela opravljena, zato se boste, spoštovani naročniki, zdaj laže spomnili drage «Domovine» ter ji dali tišto, kar ji gre — malenkosten znesek, ki znaša za vseletno naročnino 36 Din, za poluletno 18 Din in za četrletno 9 Din.

UPRAVNIŠTVO «DOMOVINE».

* **Kralj krstni boter enajstemu otroku** v Trnavi blizu Slatine se je rodil siromašnemu kmetu Mati Jeleniču enajsti otrok, ki mu je bil krstni boter kralj. Krst je bil v nedeljo. Pri njem je kralja zastopal konjeniški polkovnik iz Virovitice g. Špiro Čajkovski.

* **Razdelitev nagrad kraljevega fonda.** V nedeljo 11. t. m. je g. ban razdelil na banski upravi

njen globoko na oči. Ko je stala Lojza pred njim, se je fant spustil na kolena in kakor oglje so mu zažarele temne oči: «Lojza, kakor Boga te prosim, ne jemlji Pabude!»

Lojza se je umaknila za korak in mu skoro zapovedala: «Vstani! Kleči se pred Bogom in ne pred ljudmi!»

Rene je ubogal in nadaljeval: «Opazoval sem te vse tri dni. Štal sem na žerjavici, vendar sem upal, da se ne odločiš zanj...»

«Kaj je tebi toliko do tega, da bi se ne odločila zanj, saj midva se vendar ne moreva vzeti?» se je rahlo posmejala.

«Vem, tega si niti ne mislim, da bi mogel postati tvoj mož, četudi bi te nosil na rokah, četudi bi bil rade volje tvoj suženj, četudi...»

«Nehaj, Rene, pusti take marnje in bodi pameten! Saj ostaneš vedno v naši hiši in delali bojo z veseljem ko doslej. Pridnega gospodarja dobimo. Ne skrbi! Jaz razsodim vselej dobro.»

«Jaz in ta pod eno streho. Nikdar ne! Lojza, tvoj hlapec sem, a ne misli, da v meni ni ponosa. Želim ti dobro, zato sem te svaril. Zate, Lojza, bi umrl.» Stisnil je njeno roko s svojo raskavo šapo.

«Zbogom!» je dostavil z nekim goltanjem, jedva skrivajoč svojo bol.

(Dalje prihodnjič.)

Fristopajte k Vodnikovi družbi!

nagrade in pohvalnice kraljevega fonda delavcem za prosvetitev naroda. Povabljeni nagrajenci je kratko in jedrnatu nagovoril, se jim zahvalil za njih uspešno delo pri moralnem, obče-kulturnem in državljansko-vzgojnem napredku naroda ter jih izpodbujal k nadaljnjemu delovanju v prid naroda in domovine. Nagrade, ki so jih prejeli, niso plačilo za njih delo, temveč priznanje Njeg. Vel. kralja za dosežene uspehe na prosvetitvi naroda. III. nagrado kraljevega fonda v znesku 5000 Din je prejel g. Danilo Sancin, uradnik Narodne banke v Ljubljani, IV. nagrado po 2500 dinarjev pa so prejeli naslednji gospodje in druživa: Miroslav Wennigerholz, učitelj iz Središča; Alojz Hojbauer, učitelj iz Hrastnika; Leon Cepuder, sreski šolski nadzornik iz Ptuja; Anton Tkalec iz Obreža; Josip Nedved iz Preloga; Šentjakobska knjižnica iz Ljubljane, Sokolsko društvo Maribor I; Janko Žunkovič, šolski upravitelj iz Narapelj; Franc Kolšek iz Konjic; Josip Lapajne, šolski upravitelj iz Cerkelj; Ljudevit Komar, učitelj iz Ponikve, in Viljem Kus, šolski upravitelj iz Loma. Poleg teh nagrad je g. ban razdelil še 39 pohvalnic za širjenje narodne prosvete. Zastopnik Sokola Maribor I se je v imenu obdarovancev zahvalil za prejete nagrade, se spomnil tudi nešteti narodnih delavcev, ki sedaj niso bili nagrajeni, in prosil g. bana, da sprejme na znanje obljubo vseh, da hočejo tudi v bodoče delovati v dosedanjem pravcu.

279 Najidealnejša pot

za razbremenitev posestev in za zidavo lastnega doma potem „Stavbne hranilnice in posojilnice“, Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 15.

JAVNO PRIZNANJE.

Podpisani se iskreno zahvaljujem Stavbni hranilnici in posojilnici «Moj dom», r. z. z o. z. v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 15, za hitro in kulantno izplačilo dodeljenega posojila, s katerim je bila rešena moja domačija tik pred prisilno javno dražbo. Moja dolžnost je, da to zadrugo vsakomur najtopleje priporočam.

Ivan Skvarča
v Planini pri Rakeku.

* **Znamenita odkritja starinoslovca dr. Schmid.** V začetku septembra je naš rojak vseučiliški profesor g. dr. Walter Schmid končal svoja starinoslovska opazovanja in izkopavanja v dravski banovini. Nazadnje se je mudil v Beli Krajini, in sicer na hribu Kučarju pri Podzemlju. Tu je bilo v hallstattski dobi (1000 do 400 let pred Kr.) važno gradišče, katerega obrambni nasipi se še zdaj poznajo. Bilo je tu politično in industrijsko središče, kar potrjujejo številne gomile na severni strani hriba med vasjo Grmom in reko Lahinjo. Tu so bili družinski grobovi ali pa tudi grobovi velikašev, kar pričajo lepo izdelani meči in ogrlice iz jantarja z debelimi zrnji, ki so bili tam izkopani. Profesor dr. Schmid je bil na Kučarju štiri dni. Odkril je tudi dve topilnici in osnove rudarske hiše. Vse kaže, da je tu ob pregibu Kolpe cvetela v starejši hallstattski dobi (okrog 1000 do 700 let pred Kr.) velika železarska industrija.

* **Smrt stare dolenske grčice.** Te dni je umrl najstarejši mož v obširni škocijanski župniji, posestnik Andrej Kočever iz Mačkoveca pri Škocijanu. Rodil se je leta 1842. Doživel je torej 90 pomladi. Ko se je pred davnimi leti oženil, je imel samo majhno posestvo. Z zgljedno vztrajnostjo, pridnostjo in varčnostjo pa si je znal pridobiti znatno premoženje. Pred kakimi 30 leti mu je umrla žena in se ni maral drugič poročiti. Vso skrb je posvetil svojim osmerim otrokom, katere je vzgojil vse v narodno-naprednem duhu. Za otroke je lepo skrbel in vsakemu je dal primerno doto. Preživel je smrt dveh otrok. Ostali so vsi dobro preskrbljeni in gospodarijo na svojih domovih. Najstarejši sin Jože, ki je sedaj že 62 let star, in sin Andrej sta farmarja v Ameriki. Pred leti je izročil posestvo svojemu najmlajšemu sinu Janezu, ki po zgljedni svrčega očeta lepo gospodari. Pokojnik je bil dober svetovalec v gospo-

darskih zadevah, rad je pomagal znancem v stiskah, posojal denar za skromne obresti in znal kah, posojal je denar za male obresti in znal mnogo zanimivega povedati iz starih časov. Do zadnjega je bil trden telesno in duševno. Kako priljubljen in spoštovan je bil, je pokazal pogreb, katerega so se udeležili številni znanci. Bodi vrlemu starčku lahka zemlja domača, žalujočim naše iskreno sožalje!

* **Srebrni novci po 50 Din** bodo prišli v kratkem v promet. Novi novci bodo le nekoliko večji od sedanjih 20dinarskih, a bodo imeli več srebra.

* **Čebelarški shod na Glincah.** Dne 2. oktobra bo čebelarški shod v prostorih tovarne testenin «Pekatele», lasti g. Znideršiča, na Glincah pri Ljubljani, Tržaška cesta št. 10a. Namenjen je vsem čebelarjem dravske banovine. Na shodu bodo govorili sami priznani čebelarški strokovniki. Čebelarško društvo vabi vse čebelarje na shod, na katerem se bo razpravljalo o važnih čebelarških zadevah.

* **Kuhinja za brezposelne v Trbovljah.** V nedeljo opoldne je bila otvorjena javna kuhinja za brezposelne. Otvoritve se je udeležil župan gospod Vodušek z nekaterimi člani ožjega prehranjevalnega odbora ter nagovoril navzočne brezposelne. V svojem govoru je orisal vse težave, ki jih je imel prehranjevalni odbor pri ustanovitvi kuhinje, in se spominjal vseh dobrotnikov, katerih zasluga je ta ustanovitev. Posebne zasluge imata g. ban in Trboveljska premogokopna družba. G. župan se je njima zahvalil kakor tudi vsem domačim in tujim dobrotnikom, ki so s prispevki omogočili obstoj kuhinje za 10 do 12 mesecev. Nadalje je opozarjal brezposelne, da bo kuhinja podpirala samo one, ki dela v resnici ne morejo dobiti, ter izrazil nado, da se bodo začele razmere obračati na boljše in da bo moči vse

brezposelne primerno zaposliti, dotedaj pa bo zanje skrbela kuhinja. V svojem govoru se je spomnil g. župan tudi Nj. Vel. kralja kot najvišjega zaščitnika vseh ubogih in zatiranih. Navzočni so navdušeno vzkliknili kralju in njegovemu domu. Kuhinja je nameščena v stari glažuti, kjer je bila pred 40 leti nastanjena šola. Trboveljska premogokopna družba je dala prostore primerno preurediti ter poskrbela za potrebno opravo, jedilno posodo pa je nabavil narodni poslanec gospod Pavčič. Brezposelni so dobili primerno zaščito vsaj za nekaj mesecev. Želeti bi bilo le, naj bi se uresničile nade, ki jih je izrekel gospod župan, namreč, naj bi se razmere toliko izboljšale, da bi si lahko brezposelni prislužili vsaj kos kruha.

* **Veliki kmetski praznik na Bledu.** Veliki kmetski praznik na Bledu 8. t. m. je nadvse sijajno uspel in pokazal na manifestanten način narodno slogo in edinstvo, saj so se ga udeležili v ogromnem številu vsi sloji ne samo iz dravske banovine, nego tudi iz drugih banovin. Prireditvenemu odboru je zato dolžnost, da se vsem, ki so pri tej veličastni prireditvi sodelovali, najpristrčneje zahvali za njih trud in požrtvovalnost. Posebno se zahvaljuje vsem udeležencem v sprevedu narodnih noš, jezdecev in skupin, ki so največ pripomogli k slikovitosti in slavnostnemu razpoloženju na blejskem prazniku. Nadalje se zahvaljuje vsem gg. ministrom, senatorjem in narodnim poslanecem, g. banu, župniku g. Bartetu in vsem gg. slavnostnim govornikom, oasobito onim iz drugih banovin, za njihovo udeležbo in izpodbudne govore. Sploh pa vsem udeležencem najlepša hvala in na svidenje drugo leto! Odbor.

* **Ptujska okolica v pomladnem cvetju.** Dne 17. avgusta je pobila toča okoli pet kilometrov širok pas od Cmureka do Haloz. Preko St. Ilja, Sv. Marjete ob Pesnici, Vurberga, Rogozniške

SCHICHTOV

RADION

pere sam

in-hitrejšje

in-belejšje

in preprosto
kakor **A-B-C**

RAZTOPI
Radion v mrzli
vodi

KUHAJ
v raztopini perilo
20-30 minut

IZPIRAJ
perilo najprej v gorki,
potem v mrzli vodi

JR 12-32

doline je dosegla nevihta med drugim tudi spodnje Ptujsko polje. Prijazni vas Bukovce pri Ptujju je neurje posebno močno opustošilo. Poljske pridelke je toča, ki je dosegla velikost pesti, pobila do zemlje. Drevje je ostalo golo brez listja kakor v pozni jeseni. Ker pa za prirodu še ni čas zimskega počitka, je toplo solnce prisililo drevje, da je zopet pognalo. V okolici bi bila prihodnje leto sadna letina in sadno drevje stoji zdaj v vsej svoji pomladni krasoti. Sadonosniki cveto, kakor da je maj. Vinška trta je ozelenela in nastavila grozdje, ki tudi že cvete. Vzbrstelo in razcvetelo je še drugo drevje in grmičevje. Tujci, ki prihajajo skozi vas, občudujejo to zmožnost prirode. Res potrebna bi bila pomlad za pobite kraje, a ljudstvo se dobro zaveda, da ta druga pomlad pomeni, da bo prihodnje leto sadno drevje brez cvetja in sadu.

* **Pri Hajdini je bila povožena neka slabomnica po vlaku.** V njej so neke priče spoznale služkinjo Ivančo Novakovo, po rodu od Sv. Tomaža pri Ormožu, kar pa se je izkazalo za netačno. V ponedeljek se je zglasil na orožniški postaji v Ptujju neki moški in izjavil, da pogreša svojo ženo že od sobote 10. t. n. Ker je slišal, da je šla neka ženska pod vlak, je prosil za njen osebni popis, ki so mu ga orožniki tudi dali. Ze po osebni popisu je takoj izjavil, da je to njegova žena. Odrejeno je bilo takoj izkopanje trupla na pokopališču v Hajdini, kjer je Franc Vindiš v prisotnosti komisije spoznal v nesrečnici svojo ženo Barbaro iz Trdobje, občina Sv. Andraž v Halozah. To sta potrdila tudi prisotna oče in brat pokojnice. Njen mož meni, da se je nesrečnici gotovo omračil um, ker je bila že leta 1923. v umobolnici. Pokojnica je bila stara 38 let in z Vindišem poročena šele izza letošnjega meseca maja.

* **Lokomotiva ga je usmrtila.** Kurilnica na gorenjskem kolodvoru v Ljubljani je bila nedavno pozorišče pretresljive žaloigre. Na čuden način je izgubil svoje življenje 44letni strojevodja državnih železnic Karel Horvat. V kurilnici je bil pripravljen tovorni vlak, ki bi ga moral Horvat odpeljati v Kočevje. Nadkurjač Poreber je zakuril stroj in ga nato zapeljal na okretnico, kjer stroje obračajo. Baš takrat je prišel v službo Horvat. Šel je čez okretnico, stopil v malo utico na okretnici, kjer je motor za pogon, na drugi strani izstopil in se vzpel na premikajočo se lokomotivo. Po nesrečnem naključju je prišel med stroj in utico. Stisnilo ga je čez prsni koš in trebuh. K nesrečniku je priskočil železniški uslužbenec Josip Tuma in ga rešil iz obupnega položaja. Horvata, ki je ves čas od groznih bolečin le obupno ječal, so naložili v reševalni avto in ga prepeljali v bolnico, kjer je izdihnil. Njegova žalostna smrt je vzbudila med železničarji iskreno obžalovanje.

* **Smrtna nesreča uglednega gospodarja.** Nedavno so na pokopališču v Cezenjeh pokopali uglednega kmeta Franca Šostariča s Stare ceste. Predzadnje nedeljo se je bil v družbi prijateljev odpeljal v znane Štrigovske toplice v Vučkovski grabi. Tam si je privoščil prijetno kopel ter se na večer vračal proti domu. Med potjo so njegovi spremljevalci počasi zapustili voz ter odšli na svoje domove. Nato je sam nadaljeval pot. Kaj se je potem zgodilo, ni jasno. Najbrž je po močni kopeli in dobrem vinu omamljen zaspal na vozu ter padel pod konja, ki ga je prestrašen udaril s kopitom po glavi. Dejstvo je, da je prispel konj s praznim vozom ponoči domov, gospodarja pa ni bilo nikjer. Domači so mislili, da je krenil konj izpred kake gostilne proti domu, ter so pričakovali, da bo gospodar prišel sam za njim. Zato ga tudi niso šli iskat. Šele zjutraj je sin šel po cesti gledat ter našel očeta vsega v krvi in mrtvega s hudimi ranami na glavi. Pokojni Šostarič je bil nekaj let tudi župan svoje občine.

* **Gospodarsko poslopje žrtev strele.** Nedavno se je zbrala nad okolico Slovenske Bistrice huda nevihta, ki je obetala razsušeni zemlji dež. Žal pa je prinesla s seboj tudi nesrečo. Še preden se je vlił dež, se je zabliskalo in strela je zažgala

gospodarsko poslopje posestnika Leskovarja, ki je pogorelo z vsemi letošnjimi pridelki vred do tal.

* **Grozen samomor obupanega dekleta.** Te dni je izvršila na strašen način samomor 21letna Pepca Savškova, služkinja v Hofbauerjevi gostilni v Hrastniku. Kakor pripoveduje njena tovarišica, dekla Urška, se je Pepca oblekla zjutraj v boljšo obleko in odšla z besedami: «Saj pridem še nazaj!» Dekla je mislila, da gre najbrž na vlak in da je namenjena v svoj rojstni kraj, v Št. Jurij pod Kumom. Nesrečno deklo pa ni šlo na vlak, temveč pod njega, in sicer blizu postaje. Po krvavih sledovih se je moral grozni samomor zgoditi takole: Ko je mladenka skočila proti vlaku, so ji kolesa zdrobila stopala. Potem pa se je tako hudo poškodovana splazila na rob tira in se od tam vrgla čez oporni zid šest metrov globoko na cesto. S ceste je potem skočila preko obcestnega zidu na savsko obrežje, od tam pa se je plazila še precej metrov do Save, kjer jo je v vodi blizu brega opazil železničar Tine Plaznik. Takoj je potegnil deklo na suho. Ko pa je videl, da ima ranjene noge, je tekel na postajo po zdravnika. Niti na misel mu ni prišlo, da bo nesrečnica skočila še enkrat v vodo. To pa se je zgodilo, še preden je poklical zdravnika. Nesrečnico so opazili neki drugi ljudje sredi reke in preden so mogli kaj ukreniti, so videli, kako so jo zagnili valovi. Vzroki strašne smrti še niso popolnoma pojasnjeni, ker ni nesrečno deklo zapustilo nikakih pisem. Dekla Urška je pripovedovala, da je bila Pepca v zadnjem času zelo žalostna in da je večkrat dejala, da mora umreti.

Pri pomanjkanju teka, kislem uspehanju, slabem želodcu, leni prebavi, črevesnem zagatenju, napihnjenosti, motnjah presnavljanja, oprišču, srbečici osvobodi naravna «Franc Jožefova» voda telo vseh nabranih strupov gnilobe. Že stari mojstri vede o zdravih sredstvih so priznali, da se «Franc Jožefova» voda obnese kot povsem zanesljivo sredstvo za iztrebljenje črevesa. «Franc Jožefova» voda se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

* **Velik gozdni požar v Sesterzah.** Pred dnevi so zapazili vaščani v Sesterzah, da v bližnjem gozdu gori. Ogenj je zavzel že precej velik obseg, in sicer je nastal v gozdu posestnika Ferdinanda Šobe iz Sesterž. Ker je vladala huda vročina in se tudi v gozdovih čuti velika suša, se je ogenj kaj hitro razširil tudi na sosedne parcele in v celem uničil sesterškim posestnikom: Ferdinandu Šobi dva orala, Kovačiču pol orala, Maksu Medvedu četrt orala in Francu Korošču nad dva orala samih mladih nasadov. Vaščani so, ko so videli pretečo nevarnost, takoj pohiteli na kraj nesreče in začeli ogenj gasiti. Po velikem naporu se jim je posrečilo pozno v noč udušiti ogenj. Čez noč so postavili straže, kar se je pokazalo za zelo umešno, ker je proti jutru znova začelo goreti in so vaščani morali zopet gasiti. Le vztrajnosti vaščanov se je zahvaliti, da je bil požar naposled popolnoma pogašen. Sodi se, da je ogenj nastal zaradi neprevidnosti. V gozdu so našli še sled, da je hotel nekdo z ognjem uničiti čmrlje, pa ni bil pri gašenju dovolj previden. Orožniki preiskujejo zadevo.

* **Redukcija delavstva pri rudnikih apnenicah v Zagorju se je odložila za en mesec.** V tem času se bo proučilo, ali naj se obratovanje ustavi popolnoma ali samo delno. Namera, da se peči za žganje apna izpopolnijo tako, da bi se čim več in čim ceneje proizvajalo, je stopila zopet v ospredje. Napoveduje pa se, da se bodo plače delavstvu znatno znižale. Zaupniki delavstva, ki so posredovali pri osrednjem ravnateljstvu v Ljubljani, so bili obveščeni, da je v rokah tamkajšnjega ravnateljstva nadaljnji obstoj apnenic. Zdaj vse z napatostjo pričakuje, kaj bo ravnateljstvo ukrenilo.

* **Požar v Nemški gori.** V soboto proti večeru je prebivalce Nemške gore razburil nenaden požar. Gorelo je pri posestnici Jožefi Božičevi,

ki ima ob cesti prostorno hišo in vinsko klet. V zadnjem času ni v prostorih nihče stanoval, v njih je bilo spravljeno samo novo pobištvo, obleke in razni drugi predmeti, kar vse je postalo žrtev ognja. Skupne škode je okrog 50.000 Din, dočim znaša zavarovalnina le malenkostnih 8000 dinarjev. Ogenj je bil najbrže podtaknjen.

* **Strašen samomor je izvršil 19letni brezposelni mehanik Stanko Čebokli, po rodu iz Trsta in pristojen v Ljubljano.** Legel je na železniški tir v Mostah pri Ljubljani in mu je vlak zdrobil glavo. V smrt je Čeboklija pognala beda.

* **Požar v Ljutomeru.** Te dni zgodaj zjutraj je začelo goreti v bivši kleparski delavnici g. Verbniča v Ljutomeru. V kratkem času so plameni zajeli tudi ostreže, ki je docela zgorelo. Domači gasilci so prispeli precej hitro, vendar niso mogli rešiti goreče zgradbe, ampak so požar samo omejili, da se ni razširil na stanovanjsko hišo.

* **V Dravi najdena utopljenka.** Te dni so na pešpoti pod Steinbrennerjevim vrto ob Koroški cesti ob Mariboru opazili v nekem tolmunu blizu brega v vodi žensko truplo. Reševalci, ki so bili o najdbi obveščeni, so potegnili na breg truplo neke okrog 35 let stare ženske. Policija sumi, da gre za truplo brezposelne Ivanke Enčičeve iz Maribora, ki je pred dnevi izginila neznano kam.

* **Smrtna nesreča.** Te dni se je zgodila na dvorišču Frana Povaleja, trgovca s premogom in drvmi v Celju, nesreča, ki je zahtevala človeško žrtev. Ko je bil 37letni delavec Fran Gajšek z Ostrožnega zaposlen v žaganjem dry, je našagan poleno ob grči spodletelo in tresčilo Gajšku v prsi s tako silo, da mu je zdrobilo prsni koš. Gajška so takoj prepeljali z reševalnim avtomobilom v bolnico, kjer pa je kljub takojšnji zdravniški pomoči umrl za poškodbami.

* **Požig pri Bledu.** V nedeljo okrog 4. ure je nenadno začelo goreti gospodarsko poslopje posestnika Mihe Megušarja v Zgornjih Gorjah pri Bledu. Vsi znaki kažejo, da je bil ogenj podtaknjen. Na kraj požara so prihiteli gasilci iz Gorij in Rečice, a žal niso mogli takoj gasiti, ker je bil vodovod zaprt. Poteklo je precej časa, da so odprli vodovod in dobili vodo. Bil je že skrajni čas, da so začeli vodni curki omejevati ogenj, kajti v nemale so se že šupe okrog poslopja in goreti sta začeli Megušarjeva in sosedova hiša. Nedvomno bi vse te zgradbe postale žrtev neznanega požigalca, če ne bi neumorni gasilci napeli vseh sil in rešili zgradb pred plameni. Velika sreča je bila tudi v tem, da je bilo vreme mirno. Če bi pihal veter, bi bržkone bilo pol vasi danes kup pepela. Škoda je v glavnem krita z zavarovalnino. Pogoreli posestnik Megušar mora imeti nekega skritega sovražnika, kajti lani decembra mu je prav tako iz neznanega vzroka zgorela žaga v Dovjem. Kolikor so mogli takrat ugotoviti, je bil ogenj podtaknjen. Požigalca seveda niso izsledili in ga bo gotovo tudi zdaj težko dobiti.

* **Smrt dveh hlapcev v Ljubljani.** Pri posestniku in avtomobilskem podjetniku g. Franu Gradu v Zgornjem Kašlju, sta bila uslužbena 18letni Stanko Vinetič, doma iz Velike Doline, in 29letni Anton Ilovár, doma iz Gozda pri Litiži. Prvi je pri Gradovih služil za mladega hlapca, drugi za velikega hlapca, ki je pravkar nastopil službo. Brez vednosti gospodarja, ki je bil odsoten v Ljubljani, sta hlapca gnala tri konje kopat. Prignala sta živali do kašeljskega mostu, kjer je Ljubljana zaradi suše prav plitka. Tu sta se hlapca slekla in pognala v vodo, Vinetič enega, a Ilovár oba druga konja, privezana skupaj na uzdo. Voda je konjem sprva segala do kolen, kakih 300 m nižje pa so zabredli v tolmun in hud vrtinec. Eden privezanih, že plavajočih konj se je zataknil z nogami v uzdo in potegnil drugega konja pod vodo, da je utonil. S konja pa je v vodo padel tudi Ilovár in se začel potapljati. Drugi konj je nato vlekel utopljenega ven iz tolmuna in se potem od njega odtrgal. Videč nesrečo hlapca Ilovárja, je Vinetič hitel na pomoč, a tudi on, kmalu utonil. Tako približno razlagajo smrt obeh utopljenec, kajti v trenutkih nesreče ni bilo tam nobene prič

* **Dva požara v ptujski okolici.** Dne 20. t. m. okrog 4 ure zjutraj je nenadno nastal ogenj v gospodarskem posloplju posestnika Janeza Perneka v Novi vasi pri Rogoznici. Gospodarsko poslopje, ki je bilo leseno in s slamo krito, je bilo v trenutku v plamenih in ogenj je uničil hlev, svinjak in šupo. Ptujski gasilci, ki so vztrajali na kraju požara do zjutraj, so preprečili veliko nesrečo, kajti poleg gospodarskega poslopja je stala stanovanjska hiša, ki pa je ostala nepoškodovana. Čudno je, da je bila hiša popolnoma prazna, živina v hlevu trdno privezana k jaslom in hlevska vrata povezana z žico. Posestnika Perneka so videli okrog 11. zvečer hoditi okrog poslopja. Ko je nastal požar, je neznan kam izginil. Ljudje pripovedujejo, da je bil Pernek že več dni potr in da je rekel, da mora biti vsega konec. Nedavno mu je utonil otrok, njegova žena pa se je prav tega dne vrnila iz bolnice, kjer je ležala zaradi hudih notranjih poškodb, katere ji je nedavno prizadejal mož. Ogenj je bil gotovo podtaknjen, čudno pa je, da gospodarja orožniki ves dan kljub neumornemu polzvedovanju niso mogli najti. Škoda znaša okrog 20.000 Din, zavarovan pa je bil Pernek za 5000 Din. — Dan poprej je nastal ogenj tudi pri kočarju Francu Zunkoviču v Župečji vasi.

* **Napad na šolo.** V noči na 14. t. m. so neznan storilec napadli šolsko poslopje pri Novi cerkvi pri Podlehniku ter streljali z revolverji vanje. Sodi se, da je bil napad namenjen narodno zavednemu šolskemu upravitelju g. Janezu Hartmanu. V tistem času g. šolski upravitelj ni bil doma, pač pa je bila v stanovanju njegova soproga z otroki, ki so prestali mnogo strahu.

* **Roparski napad na samotne hiše.** Neznani postopači so v zadnjem času izvršili dve drzni tatvini v Dolenji vasi pri Ribnici, vlom pri Ambrožu v Grčaricah na Kočevskem in nočni napad v bližini Zlebiča. Vse kaže, da so se začeli potepuhi, ki se jih polno priklati na Kočevsko, že organizirati v tolpe. Roparski napad, ki se je izvršil nedavno ponoči, je prebivalstvo silno razburil. Na precej samotnem kraju Obrhu v bližini Dolenje vasi sta stanovali v samotni hiši dve stari ženici, Marija Lovšinova in Frančiška Mrharjeva. Lovšinova je že več let priklenjena na bolniško postelj. Usodne noči sta obe ženici trdno spali. Ura se je nagibala že proti eni polnoči. Ta čas je nenadno močno zaropotalo in luč je posvetila v temno sobo. Ženici sta se zaradi ropota zbudili in prestrašeni vprašali: «Kdo je?» Pred njima so stali možje v črnih oblekah s krinkami preko obrazov in zahtevali denar. Komaj sta se ženici zavedli od prvega strahu, so že roparji navalili nanju in ju začeli pretepati. Ko so sirovi zločinci pretepli ženski, so se spravili na iskanje denarja. Prevrkli so vso hišo in odnesli ženskama vso obleko, obutev in edini prihranjeni denar v znesku 600 Din. Zatem so razbojniki neznanokam izginili. Po njihovem odhodu je Mrharjeva zanesla bolno Lovšinovo v bližnjo vas Rakitnico, kjer sta se obe šele po daljšem času toliko opomogli, da sta lahko povedali, da je bil nanju izvršen roparski napad. Vest o roparskem napadu se je naglo razširila po vsej dolini. Orožništvo, ki je bilo obveščeno o napadu, je začelo z veliko naglico zasledovati zločince in jim je sledilo proti Veliki gori, kamor je držala sled. Posrečilo se mu je najti njihovo taborišče v gostem gozdu, kjer so imeli razbojniki celo postelje in kuhinjsko opravo. Ko so zaslutili, da jim je orožništvo na sledu, so roparji iz svojih gnezd zbežali najprej v gozd in se najbrž poskrili po jamah, ki jih je polno v tej gori.

* **Nevaren vlomilec pod ključem.** Orožnika, narednik Franc Dolšina in kaplar Josip Kunej, sta pred dnevi zalotila v pa.ku pred Narodnim domom v Kranju brezposelnega delavca Antona Žnidarja iz Mengša, ki je na klopi mirno spal. Ko sta ga vprašala, kaj počne v mestu, je zašel v protislovja. Orožniška postaja ga je zategadelj pridržala ter zahtevala brzojavno pojasnila o njem iz Mengša, odkoder so odgovorili, da je bil mož že večkrat kaznovan zaradi tatvine in

da ga tudi zdaj zaradi tega zasledujejo. Pozneje so natančneje sporočili, da je vlomil 1. t. m. popoldne v stanovanje posestnika Franca Močnika v Trzinu, kjer je ukradel iz spalnice 5000 Din, to je toliko, kolikor je pač našel.

* **Smrtna žrtev pijancev v mariborski okolici.** V nedeljo zvečer je postal žrtev pijancev v Aumannovem vinotoču sredi hriba nad Razvanjem pri Mariboru 40letni družinski oče, ki je prišel klicat svojega sina, naj pusti pijansko družbo in gre domov. V vinotoču so popivali vso nedeljo popoldne domači fantje iz Razvanja in okolice. Vse do večera so se mirno zabavali s keglanjem. Ko pa se je znočilo in jim je vino že stopilo v glave, so se začeli zaradi nekega dekleta prepirati, dokler se niso naposled sprijeli in zabliskali noži. Baš takrat je prišel v vinotoč 40letni železničar Jakob Klemenčič iz Radvanja, hoteč poklicati svojega sina, ki je odšel popoldne s fanti, da bi šla skupaj domov. Čim pa se je pojavil na vrtu vinotoča, je navalil nanj neki razgrajajoči fant s sekiro v roki ter ga brez besede udaril po glavi, da se je Klemenčič na mestu zgrudil v mlaki krvi. V naslednjem hipu so se fantje iztreznili ter se naglo porazgubili. Drugi gostje so priskočili Klemenčiču na pomoč, ga za silo obvezali in odnesli v Radvanje, kamor je bil med tem že pozvan mariborski reševalni avto. Ko pa so ga hoteli nanj naložiti, so ugotovili, da je med tem že izdihnil.

* **«Franc Jožefova» grenčica zmanjšuje krvni pritisk proti možganom.**

* **Dva peklenska stroja so našli, kakor poročajo iz Beograda, na nekem praznem prostoru v okolici Kratova.** Eden peklenskih strojev se je razletel, ne da bi napravil kako škodo, drugega pa so še pravočasno razdeljali. Uvedena je preiskava.

* **Neznan požigalec hoče uničiti Stavčo vas.** V spominu je še strašni požar, ki je 31. julija letos ponoči upepelil devetim posestnikom v Stavči vasi, občina Dvor, skupno 28 zgradb z vsemi živili, krmo, obleko in orodjem. To nedeljo popoldne malo po 18. uri pa je nanovo nastal ogenj, ki je dvema posestnikoma uničil šest poslopij. Goreti je pričelo v podstrešju drvarnice posestnice Julijane Potočarjeve in se je požar bliskovito razširil na bližnja poslopja, ker je pihal sever. V nekaj trenutkih je ogenj zavzel vse posestvo Potočarjeve in kmalu nato preskočil v poslopja sosedu Ivana Zupančiča. Vsa poslopja obeh prizadetih so bila krita s slamo. Vnela so se tudi poslopja drugih sosedov, pa so domačini zlezli na strehe in jih polivali z vodo. Velika sreča v nesreči je bila, da so bili gasilci iz Žužemberka po naključju v vasi, kjer so na prošnjo vaščanov pridno polnili suhe vaške vodnjake z vodo iz 300 metrov oddaljene Krke. Proti 18. uri so dokončali delo, pospravili cevi in se baš hoteli odpeljati z motorke, ko je začelo goreti pri posestnici Potočarjevi na drugem koncu vasi. Seveda so najprej mislili, ko so slišali klice na pomoč, da se nekdo norčuje, toda že so zagledali ogromen steber ognja in dima. Motorke je takoj zopet začela delovati in se je le nad vse požrtvovalnim gasilcem zahvaliti, da ni zgorela še ostala vas ali pa celo nove, napol dovršene stavbe pogorelcev 31. julija. Kmalu so prispeli tudi gasilci iz Smihela pri Žužemberku, ki so s svojo motorke pozno v noč čvrsto sodelovali pri gašenju. Na brzojavni klic so zelo hitro prišli z avtom in motorke gasilci iz 24 km oddaljenega Novega mesta. Ker pa je bil ogenj že omejen, niso stopili v delo, ampak so čakali le v pripravljenosti še dobršen čas. Tudi gasilci iz Toplic in Podturna so bili na potu, pa so se vrnili, ko so zvedeli, da je glavna nevarnost odstranjena. Potočarjevi je razen poslopij zgorelo tudi vse drugo, kar je bilo v zgradbah, ker ni mogla v silni vročini ničesar rešiti. Zupančič je rešil nekaj živeža, del hišne oprave in obleko. Posestniku Fabjanu, ki je julija delno pogorel, so zgoreli štirje veliki prašiči, ki jih je imel začasno v svinjaku sosedu Potočarjeve. Temu posestniku je zgorel tudi kos hišnega

osrešja. Orožništvo je takoj uvedlo preiskavo za storilcem, ker je brezdvomno, da je bilo zažgano. Ker pa ni bilo nikakega tujca v bližini, na kate-rega bi mogli zvrčati sum, je očitno, da je zločinec eden domačinov. Na sumu sta dve osebi. Ostali vaščani sedaj trepetajo v strahu, da bo požigu zapadel še tretji del vasi tako, kakor je prvemu požaru točno v sedmih tednih sledil drugi požig.

* **Aretacija nevarnih roparskih vlomilcev.** V noči na 14. t. m. je bila okrog Rajhenburga na pohodu večja vlomilska tolpa. Okrog 11. ponoči so izkušali vlomiti pri trgovcu Blažu Jeričku v Rajhenburgu, kjer so bili prepedeni. Kmalu nato so vlomili pri čevljarju Geršaku, kjer so bili tudi prepedeni in je eden vlomilcev s puško ustrelil v sobo. Le po srečnem naključju g. Geršak ni bil zadet. Ob pol ene so vdrli na Senovem v trgovino g. Antona Jerička. Zunanja vrata so vlomili in pri tem ropotu se je gospa Jeričkova prebudila in poklicala svojega moža, ki je streljal na vlomilce in poklical na pomoč orožnike. Vlomilci so morali zopet brez plena pobegniti. Zbrali so se pri elektrarni, kjer je ustrelil enkrat nanje rudniški nočni čuvaj in so mu roparji odgovorili s puškami. Čez nekaj časa pa so že vlomili v trgovino Delavskega doma, kjer so po izjavi g. poslovođe odnesli denarja za 8000 Din. Vse se je izvršilo v času pol ure, kar kaže na silno drznost roparjev. Orožniki so bili takoj za njimi in ob dveh ponoči so že dohiteli skupino vlomilcev na Velikem kamnu, kjer so roparji že imeli spravljjen plen iz Anderluhove trgovine, ki so ga morali pustiti na cesti. Razbojniki pa niso takoj pobegnili, nego so napadli orožnike in razvila se je pravcata bitka. Ker pa so orožniki vztrajali, so se vlomilci naposled razkropili. Zasledovanje se je vršilo še naprej v smeri Zdole—Brežice. Vlomilci so bili vsi dobro oboroženi in so eno puško pri zasledovanju odvrli. Vso zasledovalno akcijo sta vodila komandir postaje na Senovem g. Košar in narednik vodnik iz Brežic g. Ferlič. Drugega dne je še došel na Senovo komandir čete iz Celja kapetan g. Mehle z ojačenjem. Ljudstvo je z razumljivo napetostjo pričakovalo izida zasledovanja. No, in v petek je prišlo obvestilo, da sta dva orožnika iz Brežic ujela tolpo šestih vlomilcev, a pet vlomilcev je pobegnilo. Teh šest roparjev je bilo privedenih na Senovo. Ljudstvo se je kar oddahnilo, ko je zvedelo za to novico. Ob 13. so bili ujeti vlomilci že v zaporu na Senovem. Gotovo so med temi vlomilci nekateri, ki so svoječasno delali na Reštanju pri Dukičevem podjetju. Vsi so doma iz okolice Zlatarja—Bistrice in pravi tipi roparskih vlomilcev. Vsi seveda zatrjujejo, da so nedolžni, toda dokazi so jasni, da so pravi krivci prišli v roke pravice. Le izredno vestni in požrtvovalni službi našega orožništva gre zahvala, da je ta tolpa tako hitro prišla za zapahe. Upamo, da bo tudi druga polovica kmalu v verigah.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

POZIGALEC NA DELU.

Mala Nedelja, septembra.

Zopet moramo poročati žalostne novice. V ponedeljek 12. t. m. popoldne je nenadno začelo goreti v Cerkvenjaku pri posestniku Kapunu. Vnel se je lesen dimnik. Zaradi močnega vetra so se užgala takoj tudi sosedna poslopja, vsa s slamo krita, tako da se je nudil grozen prizor. Gorela so štiri poslopja: tri stanovanjske hiše in ena klet. Na kraj nesreče je prihitelo več gasilnih društev, ki so gasila in reševala, kar se je dalo rešiti. Gašenje je bilo zaradi pomanjkanja vode silno otežkočeno. Vsi pogorelci so veliki reveži in potrebni nujne pomoči.

Komaj se je razburjenje nekoliko poglobilo, je v ponedeljek 19. t. m. zvečer zopet nastal požar, in sicer v Moravcih (na Pustikah) pri Hanžlovih. Ljudstvo je prepričano, da je zopet na delu zločinska roka požigalca, ki je prizadela v naših krajih že toliko gorja. Treba bo napeti vse sile, da pride zločinec v roke pravice.

PISMO IZ SLOVENSkih GORIC.

P e s n i c a, septembra.

Pesnica je znana ne samo v naši ožji domovini, nego tudi v Nemčiji, Franciji, Holandski in Avstriji kot važna postaja za nakladanje sadja. Na to postajo kjer dovažajo sadje iz vseh severnih Slovenskih goric. Posebno od l. 1928. se je izvoz sadja tako razvil, da se v sadnih letinah samo s te postaje izvažajo preko tisoč vagonov namiznih jabolk in kakih dve sto vagonov češpelj. Letos se je izvoz pričel že v začetku avgusta in se od dneva do dneva živahneje razvija, tako da bo nakladalni prostor skoro premajhen. Žal so pa cene jabolkom in češpljam prav nizke — 75 par za kilogram.

Sadni trgovci imajo tu svoja skladišča in v nekaj dneh bo tudi Stajerska sadjarska zadruga dogradila na oglu državne in dovozne ceste na kolodvor svoje velike obratovalne prostore, kjer se bo lahko shranilo do 25 vagonov sadja. Nujna je potreba, da se zgradi banovinska cesta od šentlenartske ceste na kolodvor, ker sedanja občinska cesta nikakor ne zadostuje. Okrajni cestni odbor je menda stavil tudi zgradbo te ceste v svoj desetletni delovni načrt.

Pred kratkim se je iz sosedne Jarenine za stalno preselil v Maribor upokojeni nadučitelj g. Josip Čonč. Bival in učiteljeval je g. Čonč v Jarenini vso svojo službeno dobo, dolgih 40 let, in si pridobil zaradi svoje uslužnosti in dobrohotnosti ljubezen in naklonjenost vsega prebivalstva. Pomagal je rad vsakomur, če je le mogel. Tudi občinam je bil z dobrimi nasveti v oporo. Zato so mu občine Jarenina, Pešnički dvor, Polička vas, Vukovski dol in Kaniža v znamenje svoje hvaležnosti podelile častno občanstvo ob priliki njegove upokojitve in mu v to svrho izročile na slovesen način krasno diplomu.

Mož ni bil samo dober vzgojitelj šolske mladine in svetovalec vsem občanom, nego tudi skrben oče, ki je svoje štiri hčerke vzgojil v vzorne učiteljice, katerih starejša je nastavljena v Jarenini, druga pri Sv. Jakobu v Slovenskih goricah, tretja v Blanci ob Savi in najmlajša v Zdolah pri Vidmu. Zapustil nas je dober prijatelj, ki si je v naših hvaležnih sreih zgradil trajen spomin. Kadarkoli ga bo zvalila želja v naše priljubljene mu kraje, vselej bo sprejet pri nas z iskrenim in veselim: «Srčno nam dobro došel!»

LEPA GASILSKA SLOVESNOST.

Št. Vid pri Grobelnem, septembra.

Bilo je pred petimi leti, ko se je vršil ustanovni shod našega gasilnega društva. V znani Naratovi gostilni se je zbralo takrat številno ljudstvo, da sliši izpodbudne govore odposlancev žalske gasilske župe. Izvolil se je odbor in vpisalo se je takoj nad 24 članov. Sledili sta vezbanje članov in zbiranje prispevkov za najpotrebnejše gasilno orodje in motorko, ki je bila blagoslovljena že leta 1929. ter je kmalu prestala svoj ognjeni krst.

Pa se je rodila želja po lastnem domu, začeli so se zbirati prispevki in beseda je postala meso. Pridno in požrtvovalno so se vršile priprave za pozidanje doma. Prispevali so domačini in sosedje. Gradnja se je začela ob koncu julija in stavba je bila dovršena do 8. t. m., dneva slovesne blagoslovitve. Stavba stoji ob banovinski cesti tik občinskega doma ter ima ličen, zidan, okrog 15 m visok stolpič. Na vrhu ima stolp ravno železobetonsko streho, ki nudi lep razgled. Dom s stolpom napravljaja prav prijeten vtisk.

Na dan slovesne blagoslovitve doma, ko se je ob enem slavila petletnica obstoja društva, je vladalo v naši prijazni vasi prijetno razpoloženje. Zastave, smreke in venci na stavbi in veseličnem prostoru so vabili in pričakovali mnogoštevilne udeležbe od blizu in daleč. Želja se je izpolnila in je bilo vse v najlepšem redu. Kmalu po 12. uri so začeli prihajati tovariši gasilci iz Slatine, Meštinja, Šmarja, Ponkve, Slivnice, Št. Jurija in Celja. Vse moštvo se je udeležilo vaje z motorkami na posestvo, oddaljeno do 700 metrov. Črpala se je voda blizu Gasilnega doma.

Nešteta je bila množica, zbrana pred novo stavbo. Blagoslovitev je izvršil monsignor gospod Vreže. Asistirala sta mu dekan gosp. Lom in kaplan gosp. Rančigaj iz Šmarja pri Jelšah. Gosp. Vreže je v jedrnatih besedah priporočal vsem gasilcem požrtvovalnost in delavnost, Pro cerkvenem obredu so odšli vsi na veselični prostor, kjer se je razvila prav prijetna zabava. V šotorih so se nudila gostom razna okrepčila in tudi za ples je bilo preskrbljeno mladini ob zvokih domače godbe. V mraku so grmeli topiči in so švigale rakete proti nebu. Gasilski dom je bil lepo razsvetljen.

Prisrčna hvala vsem darovalcem in sodelavcem, ki so na ta ali oni način pomagali postaviti lični dom.

POSLANEC IVAN LONČAR V SELŠKI DOLINI.

Zelezniki, septembra.

Pretekli teden je obiskal Selško dolino naš narodni poslanec, naslednik odstopivšega župnika g. Barleta, g. Ivan Lončar. Mudil se je v dolini dva dni, da поблиže spozna naše težnje in potrebe ter da stopi v stik s svojimi volilci. Imel je več sestankov, ki so bili kljub delovnikoma prav dobro obiskani.

Prvi dan, v torek, sta bila dva sestanka. Prvega je imel v Dražgošah, tej lepi in zavedni vasi, kjer je bil prav gostoljubno sprejet v gostilni g. Gregorja Šmida. Zbralo se je kaj lepo število gospodarjev iz vasi. Pozdravil je g. poslanca selški župan g. Prevc. G. poslanec je dal na nazna vprašanja odgovore z obljubo, da se bo zavzel za njih potrebe na odločilnih mestih. Zvečer istega dne se je vršil sestanek v Zeleznikih. V gostilni pri Talerju se je zbralo primerno število mož. Pozdravil je g. poslanca župan g. Dolenc in mu želel dobrodošlico, obenem pa je izrekel g. župan željo, naj bi se g. poslanec zavzel za težnje ne le trga Zeleznikov, ampak vse Selške doline. Kakor popoldne v Dražgošah, tako so se sukali razgovori tudi tu o vsakovrstnih gospodarskih, občinskih in političnih zadevah.

Drugega dne, v sredo, je čespel g. poslanec dopoldne v Zali log ter obiskal starega borca za naprednost g. Demšarja, potem g. Strojevca in njegovo družino in sosedo g. Zbontarja. Popoldne je imel večji setanek v Selcah pri Tavčarju. G. poslanca je pozdravil g. Benedik iz Dolenje vasi kot predsednik krajevne organizacije JRKD.

G. Lončar je na vseh sestankih poudarjal, da bomo vse križe in težave, ki nas morijo, laže in tem prej premagali, čim složnejši bomo in čim bolj se bomo medsebojno podpirali in čim varčnejši bomo. Obljubil je, da bo vedno rad pomagal volilcem, kolikor bo v njegovi moči, zato naj se vsi obračajo nanj z vsem zaupanjem ali osebno ali pismeno z navedbo resničnega položaja. Ako ne bo v Beogradu, ga bo dobiti vsak ponedeljek dopoldne v Kranju pri Petruku.

Pozneje bo imel g. poslanec v dolini več javnih shodov. Nazaj grede že zvečer se je ustavil g. Lončar še na Praprotnem ter imel tu razgovor z nekaterimi domačimi možmi.

PREKMURSKI GLASNIK

Zasedanje sreskega kmetijskega odbora v Dolnji Lendavi je bilo 17. t. m. Spričo gospodarske krize in obupnega stanja posestnikov zaradi nedostajanja krme so bile soglasne sprejete nastopne resolucije, ki jih je predlagal predsednik g. inž. Mikuž: 1. Odpišejo naj se davki v onem razmerju in v oni višini, za kolikor so letošnji pridelki zaradi velike suše manjši od pridelkov v normalnih letih. 2. Dovolj naj se brezplačen železniški prevoz krme in koruze za dolnjelendavski srez in blago naj se razdeli boljšim posestnikom po nabavni, siromašnejšim pa po polovični ceni ali pa proti brezobrestnemu posojilu s subvencijami iz državnih in banovinskih sredstev. 3. Poveča naj se kontingent našemu srezu za izvoz živine, in sicer iz razloge, da bodo cene

porasle in da bodo posestniki dobili vsaj nekaj denarja za nakup mrve; ta prošnja je tem bolj utemeljena, ker je bil ta srez dva meseca zaprt za izvoz živine in je izrazito živinorejski ter nima za izvažanje nikakih drugih kmetijskih pridelkov. Na zasedanju je bil izvoljen na predlog sreskega načelnika g. dr. Trstenjaka prehranjevalni odbor za izvedbo pomožne akcije pri nakupu krme in koruze pod predsedstvom narodnega poslanca g. Hajdinjaka. Za nujno izvedbo te akcije je dal sreski kmetijski odbor iz svojih skromnih sredstev 30.000 Din na razpolago, upajoč, da bodo podprli akcijo tudi ministrstvo za socialno politiko in narodne zdravje, ministrstvo za kmetijstvo in banska uprava v taki višini, da bodo dobili lahko siromašnejši posestniki krmo po polovični ceni ali pa proti brezobrestnemu posojilu. Narodni poslanec g. Hajdinjak in sreski načelnik g. dr. Trstenjak sta zagotovila zborovalce, da bosta dotične prošnje podpirala po svojih najboljših močeh. Na zasedanju je bil sprejet proračun za leto 1932. v višini 36.835 Din in odobren računski zaključek za leto 1931. Iz poedinih poročil je bilo razvidno, da je sreski kmetijski odbor pospeševal kmetijstvo v veliki meri in na splošno zadovoljstvo naroda, za kar sta mu bila izrečena priznanje in zahvala.

Iz Lucove nam pišejo: Po dolgotrajni sušiki je trajala skoro štiri mesece, smo pred dnevi dobili nekaj dežja, ki pa je bil za travnike že prepozen. Kaj bo sedaj ubogi kmet z živino zaradi pomanjkanja krme? Živine ima sedaj preveč, kupcev pa ni, da bi jim prodal odvišne živali. Klaje nima, denarja pa tudi ne, da bi kupil klajo. Jesen je tu, davek bo treba plačati in poskrbeti za obleko in za obutev. Prosimo narodno predstavništvo, da stori vse, da bi se izvoz živine iz Prekmurja povečal in da bi se cene živini dvignile. Ako se bo pomagalo naši živinoreji, bo zopet bolje.

Iz Rogaševcev nam pišejo: Tukajšnji Sokol je izgubil neumorno delavnega člana br. Andreja Štefaniciozo, šolskega upravitelja v Kuzmi. Gospod upravitelj je bil na lastno prošnjo premeščen v Studenice. Društvo ga bo prav obšutno pogrešalo v odboru kakor tudi pri dramskem odseku, kjer je redno sodeloval. Na novem službenem mestu mu želimo vse najboljše.

NAŠI NA TUJEM

SMRTNA NESREČA ROJAKA V FRANCIJI.

Tucquegnieux, septembra.

Javiti moramo žalostno vest, da nas je zopet eden naših rojakov, tovariš in prijatelj Jožef Tratar, za vedno zapustil. Ponesrečil se je pri delu v rovu železnega rudnika in je bil takoj mrtev. Pokojnik je bil zelo marljiv delavec in vedno vesel med svojimi prijatelji. Zapustil je mlado ženo s tremi otročiči. Najžalostneje pri tem je, da je tretjega otročiča dobila žene šele po njegovi nezgodi. Tratarju ohranimo blag spomin, preostalih pa naše srčno sožalje!

Da je bil rajnik res priljubljen tovariš, je najbolje pričal njegov pogreb, ki se ga je udeležilo zelo mnogo ljudi, ne samo Slovencev, marveč tudi Francozov, Italijanov in Poljakov. Rojaki smo ga spremljali na zadnji poti z zastavo Društva sv. Barbare. Pogreba so se tudi udeležili gg. ravnatelj, uradniki in pazniki in naši pevci iz Tucquegnieuxa in Aumetza, za kar se vsem toplo zahvaljujemo. Zahvalimo se tudi župniku iz Aumetza g. Kastelicu in tukajšnjemu g. župniku, ki sta skupno opravila zadušnico in zadnji obred na pokopališču.

Naj še omenimo dobroten čin, ki ga je napravil g. ravnatelj železnega rudnika Tratarjevi vdovi. Oče Tratarjeve je tudi delal pred dvema letoma pri tem rudniku, a zdaj je bil uslužben pri neki tovarni soli, kjer so slabe delovne razmere. Pa je g. ravnatelj poklical vdovo k sebi, češ, naj piše svojemu očetu, da ga sprejme v delo, da bo mogla vdova tako skupaj živeti s

starši in laže prenašati izgubo svojega moža. G. ravnatelj za njegovo sočutje do revnih in nesrečnih vsa hvala!

Novice iz Amerike. Na Bobrovem otoku v državi Michiganu se je 14. avgusta proslavila stoletnica prihoda prvega belokožca na ta otok. Ta belokožec je bil pokojni škof, naš rojak Friderik Baraga, ki je Indijancem tega o'oka prinesel krščansko vero. — Nedavno je v Chicagu otvoril odvetniško pisarno dr. Fran Drašler, ki je študiral pravo v Ljubljani, na Dunaju in v Ameriki. — V naselbini Gilbertu je pričel zobozdravniško prakso slovenski zdravnik dr. Zalar, v Waukeganu pa v tamkajšnjem Narodnem domu rojak dr. Andrej Furlan. — V Norandi (Kanada) bo letos nad 50 naših rojakov dobilo kanadsko državljanstvo. Kakor poročajo, se delo tam lahko dobi, ako ga išče kanadski državljan. — Slovensko naselbino Walkerville v državi Montani je zadela huda nesreča. Toča je povzročila veliko škodo na obširnih vrtovih slovenskih družin, ki so pričakovale obilnega pridelka. — V Clevelandu je legel v grob ugledni slovenski rojak, hišni posestnik in trgovec Franc Kenik, star šele 48 let. V Ameriko je prišel pred 32 leti. Doma je bil iz Cerknice na Notranjskem. Zapušča ženo, rojeno Kranjčevno, in dve hčerki — V Jolietu je preminil Franc Gašperšič, po rodu iz Sardinje vasi pri Zužemberku. V Ameriko je prišel pred 19 leti ter bival vedno v Jolietu, kjer si je postavil lep dom. Zapušča ženo, dve hčerki in enega sina. — Istotam je umrla Marija Kocjančičeva v starosti 59 let. Rodila se je v Mirni peči na Dolenjskem. V Ameriko je prišla leta 1905. Zapušča moža in štiri hčerke. — V Clevelandu je izdihnila Frančiška Martinčeva, rojena Kavškova, stara 70 let in doma iz Temenice pri Št. Vidu na Dolenjskem. Bivala je v Ameriki 40 let. — V naselbini Strabani je umrl Martin Midorfer, po rodu iz Broda pri Novem mestu; v naselbini Walkervilleju pa Ana Butaleva, doma iz Dragatušja pri Črnomlju. — Rojak Jožef Aličič, advokat v Rock Springsu, je prekosil pri prvotnih volitvah državnega pravdnika v istem kraju z znatno večino nasprotnega kandidata in se pričakuje, da bo jeseni pri glavnih volitvah prodir. — Prav tam je rojak France Bahunc padel tako nesrečno, da si je prebil lobanjo in ga je smrt že naslednjega dne rešila trpljenja. — Strašno smrt je storil v Chicagu rojak Matija Klemenc, star 71 let, doma v Črnomlju. Zapalil si je s petrolejem polito obleko in se z žico obesil na drevo. Mož je bil, kakor pripovedujejo znanci, zadnji čas precej zmešan. Delal že dlje časa ni več in kar je imel denarja pri ljudeh, ga ni mogel izterjati. Klemenc je bil med pionirji chिकासke naselbine. Bival je tam nad petdeset let. Zapušča več otrok, ki pa niso živeli pri njem. — V Chisholmu v državi Minnesoti je umrl Franc Pucelj, po domače Klarnik, iz Sodražice. V Ameriki je preživel 24 let. V kraju smrti zapušča ženo in sedem otrok, v starem kraju pa mater. — V naselbini Glenvilleju je preminil Janez Orehek, po domače Njivar, star 62 let. Doma je bil v Ihanu pri Domžalah. Zapušča ženo, dva sina in šest hčerk. — V Clevelandu sta izdihnila 72letni Anton Batič iz Dobravelj v Vipavski dolini in 51letna Antonija Hostnikova iz Poljan pri Št. Vidu nad Ljubljano.

ZENSKI VESTNIK

Kraljevska orhideja

Od vseh orhidej, katere vzgajamo po sobah, je najprimernejša vrsta, *Odontoglossum grande* imenovana. Ta orhideja je zelo odporna, zlasti proti spremembi temperature v sobah, ki je čisto glavni vzrok, da nam sobne rastline slabo uspevajo. Pri tej vrsti je opaziti, da enako dobro uspeva v vlažnem zraku cvetličnjaka kakor tudi v bolj suhem zraku sobe. Tudi višjo temperaturo prav dobro prenese.

Ta vrsta, *Odontoglossum grande*, je vrsta onih orhidej, ki rastejo po drevju (*Ephiphyten*) in se odlikuje z izredno obilnim in lepim cvetjem, ako jo postavimo na solnčno okno, kjer je ne obseva ravno solnce. V času, ko kali, jo moramo obilno zalivati, za kar je pogoj, da je v loncu do polovice naloženih čepin. Ke odcvete, pride doba počitka, ki traja nekaj tednov.

So pa tudi izjeme. Pravkar omenjena orhideja, imenovana kraljevska orhideja, in *Odontoglossum citrosmus* zahtevata daljši počitek; v tem času ju ne zalivamo, vendar moramo preprečiti popolno izsušenje. Cvetje orhideje *Odontoglossum grande* (njena domovina je Guatemala, Mehika) ima živahno rumene cvete za kostanjevo-rjavimi pegami in črtami. Cvetje, ki ima obliko grozda, postane pri dobri negi močno in mesnato ter doseže tudi v sobi širino 20 centimetrov. Listi pa rastejo bolj počasi in dosežejo svoj popoln razvoj šele, ko odpade cvetje.

Zato je potrebno, da to orhidejo potem, ko odcvete, še nekaj časa zalivamo, da se listi popolnoma razvijejo. Potem šele po malem prenehanju in skoraj čisto opustimo zalivanje. Doba počitka traja tri do štiri mesece.

Za kuhinjo

Čokoladne prestice. Umesi na deski v testo: 35 dek moke, 30 dek sirovega masla, dva rumenjaka, zavitek pecilnega praška, zavitek vanilijevega sladkorja, rebro zribane čokolade, tri deke zmletih mandeljnov ali orehov, malo soli, štiri deke sladkorja in žlico ruma. Vse to dobro umesi, napravi dolg, tenek svalk, ga razreži in napravi čisto tanke svalke, ki jih oblikuj v prestice. Prestice položi na pomazano pekačo, jih pomaži s stolčenim snegom, nato pa speci.

Sirov pečenjak. Pretlači skozi sito 30 dek sira (skute), primešaj zraven dva rumenjaka, tri žlice moke, žlico drobtin, osminko litra sladke smetane, tri žlice sladkorja, pest rozin in sneg dveh beljakov. V plitvi ponvi razbela mast in zlij testo vanjo; nato v pečici speci. Pečeni pečenjak raztrgaj z vilicami in ga daj na mizo.

Makaroni s paradižniki. Skuhaj v slanem kropu četrt kile makaron. Kuhane odcedi in polij z mrzlo vodo. V lončku dobro žvrkljaj osminko litra sladke smetane, en rumenjak in četrt kile paradižnikov, ki si jih pa prej skuhalo in pretlačilo. V kozi razbela mast ali sirovo maslo, stresi makarone na mast, po vrhu pa polij z žvrkljano smetano, dobro zmešaj, potresi naribanega bohinjkega sira in pokopaj z ractopljeno mastjo, nato pa speči v pečici. Daš s solato na mizo.

Ocvrti žličniki. Zmešaj v loncu četrt litra mleka, 7 dek sirovega masla in 20 dek moke. Nato mešaj dalje na ognjišču, da se testo loči od lonca in kuhlalice. Kuhano testo postavi na mizo in primešaj tri rumenjake. Od tega testa zajemaj z žlico majhne žličnike, ki jih ocvrti na vroči masti. Ocvrte povaljaj v zribani čokoladi, posuj s sladkorjem in daj na mizo.

ZANIMIVOSTI

× **Poizkušen atentat na bolgarskega kralja.** Generalna direkcija državnih železnic v Sofiji je izdala naslednje poročilo: Dne 15. t. m. zjutraj okrog 4.20 so neznanci položili na železniško progo med postajama Levskim in Kamenskimi brzovajni drog. Brzi vlak je zadel na to oviro, tiva kakor tudi potniki so ostali nepoškodovani. vita kakor tudi potniki so ostali nepoškodovani. Ker je malo pred tem prevozil to progo kraljev dvorni vlak, je bila uvedena stroga preiskava, da se ugotovi, ali je bil napad namenjen dvornemu vlaku, s katerim je potoval kralj Boris, ali pa brzemu vlaku, s katerim je potoval prometni minister Kosturkov. Preiskava še ni rodila nikakega uspeha.

× **Poizkus atentata na železniški progi Marseille-Ventimiglia.** Veliko razburjenje je v francoski javnosti vzbudilo razkritje o nameri po-

PERILO ZA GOSPODE

PERILO ZA DAME

Perilo

je poceni,

ako se dobavi direktno iz tovarne; zato pišite takoj po novi, veliki cenik

tovarni perila

Stermecki, Celje št. 97

v katerem najdete za moške srajce po 22, 26, 28 Din, hlače po 16, 19, 22 Din, za dame hlače po 16, 23, 30 Din, kombinize po 34, 40, 46 Din in vse drugo perilo.

Cene globoko znižane! Izbira ogromna!

Zahtevajte brezplačni, bogato ilustrirani cenik!

novnega atentata na železniško progo Marseille-Ventimiglia. Na postajici Aubagnu so našli zaboj, v katerem je bilo 81 dinamičnih nabojev poleg ostalih reči, ki so potrebne za sestavo peklenškega stroja. Aubagnu je ista postaja, s katere je bil pred štirimi meseci odposlan skrivnostni zaboj, ki se je pozneje na kolodvoru v Milanu razletel, pri čemer sta bila dva italijanska železniška uradnika ubita. Tudi razstreljivo, ki so ga našli sedaj, je podobno onemu, s katerim je bil 14. februarja letos izvršen atentat na brzi vlak Ventimiglia-Pariz. Preiskovalna oblastva mislijo, da se v bližini Aubagna skriva kakaj inozemska strahovalska drhal. Preiskava se vrši z vso strogostjo in upajo, da bodo zločince naposled izsledili in izročili roki pravice.

× **Grobница skitskega kralja v večnem ledu.** V Altajskih gorah je naletel ruski raziskovalec dr. Grjaznov na zgodovinsko zelo važne izkopanine. Grjaznov je domneval, da morajo biti na tem kraju prastari grobovi Skitov, in ni se motil. Srečno naključje je hotelo, da je naletel baš na grobnico kralja Skitov. V grobnici kralja Skitov najdeni predmeti so neprecenljivega zgodovinskega pomena, ker gre za predmete iz kož in tkaninskega blaga, ki se v starih, dobro ohranjenih grobovih nikjer več ne dobe. Le v zelo redkih primerih so našli v starih grobovih take predmete. Zato so izkopanine v Altajskih gorah velika redkost. V večnem ledu se pa niso dobro ohranili samo vsi predmeti, temveč tudi živali, ki so jih položili staremu kralju v grobnico. Našli so deset zelo dobro ohranjenih, popolnoma zmrzlih konj, ki so jih dali kralju Skitov, da je lahko na njih odjahal v večnost. Konji niso bili neposredno v grobnici, kjer je ležala lesena krsta, temveč v nekakšni stranski grobnici severno od glavne grobnice. To so bili najljepši konji, kar so jih imeli Skiti, vsi enake barve. Mnogo važnejša od konj samih je pa njihova oprema. Sedla in uzde so zelo dobro ohranjene, enako tudi odeje, ki so delno iz kože, delno pa iz volne. Vsa konjska oprema je krasno poslikana, pozlačena ali posrebrena. Okrašena je z neštetiimi medaljončki, ki so v njih podobe živali in ljudi. Posebno zanimive so klobučevinaste maske, ki sta jih pa imela samo dva konja. Ta dva sta bila najbrž na razpolago kralju samemu in zato sta njuni maski posebno lepo okrašeni.

Poleg tega so našli mnogo orožja, krzna in živil. Nasprotno pa niso našli kraljevega trupla. Ker so vsi predmeti tako dobro ohranjeni, da jih bodo lahko prepeljali brez škode v muzej v Moskvo, je jasno, da bi moralo biti tudi kraljevo truplo dobro ohranjeno. Bilo je torej iz grobnice odstranjeno. Kdo in zakaj ga je odstranil, ni znano. Grobnica je bila pet metrov globoko pod zemljo. Ker je ta grobnica ležala v večnem ledu, je najbolje ohranjena grobnica iz prastarih časov, kar so jih doslej našli.

× Tihotapci so posebno iznajdljivi na belgijski meji. Noč in dan romajo cele tolpe tihotapcev iz Belgije v Nemčijo, Francijo in na Holandsko. Blizu Aachena se je vnela nedavno pravcata bitka med finančnimi stražniki in tihotapci. Tihotapcev je bilo mnogo več in stražniki so jim podlegli. Belgija je zdaj pomnožila svoje obmejne straže in tudi Nemčija je poslala na belgijsko mejo večje število stražnikov. Kljub temu se pa tihotapstvo lepo razvija, kajti tihotapci so zelo podjetni. Tobak je v Belgiji mnogo cenejši kakor v Nemčiji in Franciji, zato ga pa navdušeno tihotapijo čez mejo. Nedavno so ga peljali čez mejo poln avtomobil in stražniki jim niso prišli na sled. Tihotapci si pomagajo tudi s konji. Konju nalože na hrbte svoje blago, potem pa udarijo po njem, da se splaši in zdrirja brez jezdecov čez mejo. Iz Belgije pa tihotapijo tudi dragulje, zlati diamante. Zelo imenitna dama se je zadnje čase tako pogosto vozila čez belgijsko mejo, da je postala sumljiva. Njen potni list je bil v redu in stražniki niso nikoli našli v njeni prtljagi ničesar sumljivega. Nekega dne je pa prejela carinska uprava pismo z opozorilom na stekleno oko dame. Ko so damo natančno pregledali, so opazili da njeno stekleno oko prav za prav ni oko, temveč shrambica za diamante. Mnogo se tihotapi zadnje čase v Belgijo tudi kokaina, morfija, likerjev in žganja.

× Življenje ali posojilo. Pred to vprašanje je bila postavljena zavarovalnica v Hartfordu v Ameriki. Nedavno je prejela dopis nekega svojega zavarovanca, ki pa svojega imena ni hotel izdati. Mož je v pismu sporočil, da je pri dotični zavarovalnici zavarovan za 200.000 dolarjev. Gospodarska kriza ga je spravila na boben in zato je sklenil končati si življenje. Ko je pa svoj sklep dobro premislil, je opustil misel na samomor, ker je spoznal, da bi s svojo prerano smrtjo oškodoval korist drugih zavarovancev. Zato predlaga zavarovalnici, naj mu posodi tretjino zavaroval-

nine proti 5 odstotnim obrestim za tri leta. Če je zavarovalnica s tem zadovoljna, naj mu odgovori v listih pod posebno značko. V zavarovalnici so najprej ugibali, ali bi na to pismo sploh odgovorili. Naposled so pa sklenili objaviti pod dotično značko v listih naslednjo izjavo: «Mnogi ljudje so prišli v stisko kakor vi, pa niso vrgli puške v koruzo, temveč se pogumno bijejo z življenjem. Zberite svoj pogum in storite tudi vi tako. S tem boste napravili svojem mnogo večjo uslugo kakor z denarjem, ki bi ga oni dobili po vaši smrti. Pokažite svoji rodbini primer poguma in bodite prepričani, da vam bo za to hvaležna.»

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Avtomobilist.

Ona: «Koliko prebivalcev utegne imeti tale vasica?»

On: «Ali misliš, preden sva se peljala skozi njo, ali potem, ko je bila že za nama?»

Profesorjeva žena.

Urša: «Ali ti ni hudo, imeti tako raztresenega moža?»

Špela: «Ne, nasprotno. Včasih namreč pozabi in mi dá dvakrat denar za isto reč...»

Mogoče.

A: «Čujte, gospod, vi imate moj dežnik.»

B: «Že mogoče. Kupil sem ga v zastavljalnici.»

KAREL HLUPIC strugarski mojster v Ljubljani

vliudno naznanja svojim cenjenim odjemal-
cem in slavnemu občinstvu, da je

preselil

svojo strgarsko delavnico z Gosposvet-
ske ceste št. 16 (pri Levu), nasproti

v Kolizej

(na dvorišče), Gosposvetska cesta št. 13
(vhod ob Elektroindustriji)

ter se najvljudneje priporoča za nadaljnja
naročila.

* * *

MOTOR SKODA

5 HP 220 W kakor tudi transmisijo in jermena, vse
dobro ohranjeno, proda po primerni ceni

Karel Hlupič, strgarski mojster v Ljubljani,
Gosposvetska cesta št. 13.

Pri oslabiljenju živcev

se uporablja fiziološki ekstrakt «Kalefluid». De-
tailna literatura se pošilja brezplačno. Zahtevajte
jo pod naslovom: Beograd, Kralja Milana 15, Miloš
Marković. Kalefluid se prodaja v lekarnah in dro-
gerijah.

Odobreno od ministrstva za socialno politiko in
narodno zdravje S. br. 5300 z dne 28. marca 1932.

Delo

dobi v teh hudih časih vsakdo še naj-
laže, ako si sam doma uredi pletilnico.
Vsakomur dajemo tekoče delo s tem, da
mu odjemljemo storjene pletenine, mu
dobavljamo prejo in izplačujemo mezdo
za pletenje, kar dokazujejo mnoga za-
hvalna pisma. Ako hočete delati in za-
služiti, se obrnite, prosim, zaupno za
gratisprospekte na tvrdo J. Kališ, Mari-
bor, Trubarjeva ulica št. 2, oddelek 5

Človek in obleka.

Mož: «Ženica, nikar ne sodi človeka po oble-
ki, lahko se temeljito zmotiš.»

Zena: «Saj ga tudi ne sodim po obleki, temveč
po tem, kakšno obleko nosi njegova žena.»

Na cesti.

Deček: «Gospod stražnik!»

Stražnik: «Kaj pa je, fantek?»

Deček: «Ali niste videli iti tod mimo gospe
brez mene?»

Tako je.

Urška: «Praviš, da me obožuješ, pa nočeš iz-
pregovoriti z mojim očetom!»

Jakec: «Mar obožujem tvojega očeta?»

Tehten razlog.

A.: «Zakaj se je tvoja prijateljica ločila od
moža?»

B.: «Ker se ni razumela s taščo.»

Listnica uredništva

Hamborn. Ali veste, kako se reče takemu
človeku, ki tako piše? Izdajalec! Ali veste, kako
se imenuje rojak, ki sili nazaj v avstrijsko su-
ženstvo? Človek brez ponosa in brez časti, ro-
jen za sužnja in hlapca, ki ni sposoben za svobo-
do! Tisti avstrijski baroni, ki kupujejo brezčasne
izdajalce, si iz takih kupljenih sužnjev le norce
brijejo. Spoštovanja pa tudi tisti baroni nimajo
nasproti kupljencem, ki kar tako lahko zatajijo
svojo domačo grudo.

Živinorejcem

priporočamo zanje jako koristno knjigo

Prva pomoč ponesrečenim živalim.

Napisal jo je živinozdravnik prof. dr. Kern. Okrašena
je s 93 zelo poučnimi slikami in ima nasledno vsebino:

Sestava živalskega
telesa, zdravlja, ob-
kladki, masiranje,
drgnjenje, o načinu
kako se žival prisili
da je mirna, o dvi-
ganju padlih ali bol-
nih živali, o ranah
ter kaj je storiti v
raznih slučajih
nagle oboleni, kot
pri poškodovanju
rogov, poškodbo ko-
pita in zakovanju,
pri prišču med
parklji, opeklini,
strelji, zlomu kosti,
zvitju, izčlenjenju,
izpadu porodnice
in maternice, iz-
padu danke, vnetju
vimen, driski, za-
prtju, koliki, nape-
njanju goved in
ovac, pri tujih pred-

metih v požiralniku, pretresu možgan, solničarici, ne-
varnosti zadušitve, zastrupitvi, ozebljenju, postopanju
s popkom, mrzlici, omedlevici, kužnih boleznih itd.

Vsak lastnik živali, ki se hoče obvarovati škode
pri ponesrečenih živalih, bi moral imeti to knjigo.
Knjiga, ki velja s poštnino vred Din 36.50, se naroča

v knjigarni Tiskovne zadruga
v Ljubljani

Selenburgova ulica št. 3

Lekarna Trnkóczy
(zraven rotovža)
Ljubljana 66

MALI OGLASI

Brezobrestna posojila

za odkup dolga, nakup in zidavo, podeljuje «Kre-
ditna zadruga», Ljubljana, poštni predal 307. Spre-
jemna zastopnike. 274

Kurje oč

odstranite brez bolečin takoj s «soljo sv. Antona»,
katera pomaga tudi pri revmatizmu, znojenju nog
in raznih boleznih v nogah. Cena zavitku 12 Din.
Naročila sprejema: A. H. Klančnik, Mojstrana.
(Sprejemajo se preprodajalci) 259

Najnovije dvokolo z motorčkom 1 1/2 K. S.,
dvokolesa, šivalni stroji, otroški vozički, vozički za igrat
in posamezni deli najceneje. Ceniki franco.

«TRIBUNA» F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov
Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Najuspešnejše sredstvo za
rejo domačih živali je
brezdvomno

MASTIN